

Szerkesztőség kiadói hivatala és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand 4.
Telefon: 151 — Sürgőny cím:
Közlöny. Arad —: Az Aradi
Nyomda vállalat tulajdona, kiadása és rotáció nyoma
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lel. Külföldre havonta 50 Lel. Több —: Egyes szám 3 Lel. Vasárnap 5 Lel. —: Bucarestben 50 ban felár. Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 77. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Péntek, 1934. április 6

Életfogytiglani kényszermunkára ítélték Duca gyilkosait

Újabb akadályverseny

Az erdélyi és bánági népkisebbségi tanintézetek ifjúságának sorsa nem lehet közömbös az ország magyar lakossága előtt. A mi véreink, fiaink és leányaink kulturális fejlődéséről van szó: a legfiatalabb generáció számára a magyar kultúra hivatott őrizői és ápolói kétségtelül az erdélyi és bánági felekezeti iskolák, a magyar elemiiskolák, gimnáziumok és a theologiai fakultások, amelyek az erdélyi magyar egyházak áldozatkészsége tart fenn a magyar nyelv és a magyar kulturális tradíciók ápolására. Ezért érthető az az országos jellegű meghökkenés, melyet Anghelescu közoktatásügyi miniszter újabb törvénytervezetei keltettek az ország népkisebbségeinek négy milliós tömegeiben, mivel ezek az új intézkedési terv, ha törvényerőre emelkednek, minden kétséget kizáró módon leromlasztják a felekezeti oktatást és elriasztják a kisebbségi tanulóifjúságot a speciális rendeletek sörényeibe zárt magyar vagy német tanintézetektől.

Anghelescu közoktatásügyi miniszter régi, ismert szakértője a nemzeti tanügynek. Sokan emlékeznek rá: nemcsak országos, de külföldi viszonylatban is, hogy öt-hat évvel ezelőtt milyen művészileg megkonstruált érettségi vizsgarendszert vezetett be, melynek eredményeként az erdélyi magyar és német kisebbségi tanulóifjúság riadtan hátrált meg az ugynevezett baccalaureatusi vizsgák akadályversenyeitől és fájdalmasan nagy tömegben tödült ki külföldre, hogy külföldi tanintézetekben szerezzék meg magának a szükséges érettségi bizonyítványt. Az erdélyi és bánági magyar iskolák felnövekvő nemzedékei éveken át szóródtak ki a kálvária útjára, hogy az ország különböző tanintézeteibe, hogy aztán nehezen, vagy legtöbbször sehogy se kerülhessen vissza, diplomával kezében erdélyi, bánági szerettei közé...

Ez volt a múlt s most lássuk — mit rejt a jövő? Az új törvényjavaslatok csomagolásában újabb elnéptelenedési veszedelem az erdélyi magyar iskolák és újabb mesterséges neveléseket az erdélyi magyar tanulóifjúság számára. Az egyik tervezet egyszerűen megállapítja, hogy az erdélyi magyar iskolákban a „családi vizsgáztatások” szelleme szükségessé teszi, hogy egyfelől az ugynevezett „kisebbségi”, a középiskolák negyedik osztályának külön évről-évre vizsgálatát külön hivatalos tanbiztos vegyen részt, mint elnök: másfelől pedig az érettségi vizsgálatokon a kisebbségi tanulóifjúság számára nem alakítható vizsgabizottság annak a kisebbségi tanintézetnek tanári karából, ahol a növendék tanult, hanem szükséges, hogy egy teljesen idegen, hivatalos tanügyi bizottság vegye vizsgáztatás alá az érettségi vizsgálatokra jelentkezőket. Mindez persze a többségi tanintézetek nem vonatkozik, csakis a kisebbségiekre: a magyar és német nyelvű felekezeti iskolákra, ahová természetesen csak magyar vagy német tanulók járnak.

Az ország nyilvánossági joggal rendelkező tanintézetei között az új közoktatásügyi javaslatok tehát a családi kisebbségi — szerintük megbízhatatlan, — s a nem-családi, tehát megbízható többségi tanintézetek kategóriáit állítják fel. Ez a beállítás egyfelől sértő tanintézeteket fenntartó kisebbségi egyházakra, másfelől törvényellenességében az alkotmány szellemét provokálja. S mindezt

A szabadságjogok korlátozása ellen több felszólalás hangzott el a kamarában

Vita az államvédelmi törvényjavaslat felett — Az eddigi kormányok hibái — „A jobboldali kiengedések tudható be a sinai merénylet” — Tanító ne politizáljon — Laár Ferenc magyarpárti képviselő tiltakozása az érettségi vizsgák rendjének megváltoztatása ellen

Bucurestből jelentik: A Kamara mai ülésén a beteg Catuneanu professzor helyett George Cuza szótalt fel az államvédelmi törvényjavaslat vitája során. Cuza kritizálta a törvényjavaslatot, azonban végül mégis kijelentette, hogy megszavazza. Ezután Caraman többségi képviselő mandátumára került sor, amelyről a galati-i képviselő lemondott. A Kamara a lemondást elfogadta, így egy galati-i mandátum gazdátlan.

Negus képviselő felszólalása után az államvédelmi törvényjavaslat tárgyalására került a sor. Petrovici Goga-párti képviselő felszólalásában a feloszlásra kiszemelt pártok és az egyetemi ifjúsági egyesületek elleni intézkedéseket túlságosan szigorúnak minősítette és bejelentette, hogy a javaslatot nem szavazza meg. Calinescu nemzeti-parasztpárti beszéde bevezetésében megállapította, hogy a szabadságjogok egyre szűkebb korlátok közé kerülnek, ami nem vezethet jóra.

Felmenő ítéletek a vasgárda-perekben

— Nálunk — mondotta — a bal- és jobboldali szélsőségek elég kilengést idéztek elő. Jobboldali kilengésnek tudható be a sinai merénylet is. Amikor a nemzeti-parasztpárt 1928-ban kormányra jutott, a vasgárda már erős szervezet volt és számbaveendő tényezőnek kellett tekinteni. Hibát követtek el az eddigi kormányok, amelyek teret engedtek ennek a szervezetnek. A sinai perben a védők és a vádlottak sokszor említették a védelem megindoklására, hogy valahányszor a vasgárda a bíróság elé került, mindannyiszor felmentet-

azért, hogy hatásos, a közoktatásügyi kormányzatnak megfelelő rostálási szervezetet állítson be az erdélyi és bánági magyar tanulóifjúság tudományos, vagy intellektuális érvényesülése elé.

Az intellektuális és a lateiner-pályák túlszűkítése talán indokolhatná túlzó nacionalista szempontból a közoktatásügyi kormányzatnak ezeket a lealázó intézkedéseit, — ha tényleg attól kellene tartania, hogy az erdélyi magyar, vagy a bánági német fiatal generációk megszállják a hivatalos közpályákat. Ám, — jól tudjuk, — hogy ez a feltételezés merő fantázia s még azok a kisebbségi elemek is egyre gyérülnek a rájuknehezedő nyomás alatt, amelyeket tudásuk és használhatóságuk a hivatalos közpályákon nélkülözhetetlenné tett. Anghelescu új rendszerének alkalmazásától pedig igazán nem lehet remélni, hogy csak egy hely is több hely jut a román ifjúságnak az ország intellektuális munkaterületein. Ehhez legalább is arra volna szükség, hogy a kormány új munkaalkalmakat teremtsen nagyszabású közmunkák megindításával. Az a pedagógiai szellem azonban, amely Anghelescu javaslataiból kiérzik, nem az a ta-

ték. Hivatkozhattak egy semmitmondó ítéletre is, amely a közhangulatot látszik igazolni. Az akkori kormányzat kivétel nélkül hibásnak, hogy ilyen közhangulat kialakulása ellen nem intézkedtek. A román nemzeti eszme nem szorítkozik arra, hogy gyilkosok diktáljanak. Gyilkosságokkal nem lehet a nacionalizmust eredményesen szolgálni. A nacionalizmust a polgári pártok képviselik és szolgálják, éppen ezért erőlyesen állást kell foglalni a szélsőségek ellen, amelyek az igazi nacionalizmust veszélyeztetik. (Taps, a többség padsoraiban is.) Sajnálatos, hogy a sinai per tárgyalásán komoly politikusok igyekeztek a tettet a bíróság előtt menteni.

A tanulóifjúság ne politizáljon

Calinescu után Giurescu georgista liberális szólalt fel, aki ellenezte a javaslatot. A Kamara pénteken is ülést tart és csak pénteken este kezd meg a szünetet, amely április 16-ig tart.

A szenátus ülésén folytatták a középiskolai törvény módosításáról szóló törvényjavaslat vitáját. Iorga nagy beszéd keretében kritizálta a törvényjavaslatot és tapasztalataira hivatkozva bizonyos módosításokat követelt. Anghelescu közoktatásügyi miniszter hozzá is járult a Iorga-féle módosításokhoz. Iorga ezután a tanítók politikizálásával foglalkozott és kijelentette, hogy véleménye szerint tanítóembernek soha nem volna szabad politikizálnia. Az ifjúság nevelése köréből ki kell küszöbölni a politikát, ez volt Iorga beszédének konklúziója.

Anghelescu dr. közoktatásügyi miniszter

vaszi szél, amely életet fakasztana. Ellenkezőleg: inkább láthatatlan gáztámadásra emlékeztet a front mögött, amely halálos céltudatossággal hömpölyög az erdélyi és bánági magyar iskolák tantermei felé, hogy azokból kiölje az életet.

Az ország négy milliós kisebbségeit külön pártokra szakasztják a faji, felekezeti, kulturális különbözőségek. De mi lehet annak az alkotmányos küzdelemnek az eredménye, amelyet egy olyan kisebbségi kultúrfront érhet el, amely a maga kulturális intézményeinek közös védelmében, ha ma nem, de holnap, holnapután, a megismerés sugallatos pillanatában — megalakulhat? Ezt akarja talán valamelyik kormányzat, amely a kisebbségpolitikájában a „divide et impera!” — törő szét és uralkodj — klasszikus, de a modern idők szellemiségéhez méltatlan elvét követi...? Az ország kisebbségei meg fogják találni annak törvényes módját és eszközeit, hogy visszatartsák a közoktatásügyi miniszter „reform” terveit és érvényt szerezzenek jogaiknak, melyek nyelvünk és kulturánk oktatásügyének szabad autonómiát biztosítanak országvilág előtt.

egyébként törvényjavaslatot dolgozott ki az érettségi vizsgák rendjének megváltoztatásával kapcsolatban. A javaslatot tegnap vette tárgyalás alá a Kamara tanügyi bizottsága, amely mindenekelőtt a tervezet azon szakaszával foglalkozott, amely úgy rendelkezik, hogy

A felekezeti középiskolák tanulói nem vizsgálhatnak saját tanáraikból álló bizottság előtt

A fentemlített szakasz élénk vitát váltott ki a parlamenti bizottság ülésén és mindenekelőtt Laár Ferenc magyarpárti képviselő tiltakozott a szakasz rendelkezései ellen, valamint az ellen is, hogy a kisebbségi iskolákban — miként azt a bizottság egyik kormánypárti tagja állította — a vizsgák családi alapon történnek. Laár Ferenc hangsúlyozta, hogy az állami iskolák tanulói saját tanáraik előtt vizsgálhatnak, ennél fogva a jogegyenlőség alapján ez megilleti a kisebbségi felekezeti iskolák tanulóit is, akiknek részére egyenlő elbánást követel.

— Ha ezt a végzetes szakaszt fenntartjuk — mondotta a képviselő — az kétségtelenül a felekezeti iskolák elnéptelenedését vonja maga után.

Laár Ferenc fejtegetéseire csatlakozott Hans Otto Roth szász és Kräuter Ferenc dr. bányász sváb képviselő is, akik mindketten azt

ezertül a felekezeti középiskolák tanulói nem vizsgálhatnak saját tanáraikból álló bizottság előtt, hanem — miként a kisebbségénél — állami tanárokból álló bizottság elé kerülnek. Ebbe a bizottságba saját tanestületük mindössze két tagot delegálhat.

követelték, hogy a szakaszt, amely a kisebbségekre káros és sértő, a javaslatból töröljék. Petrovici dr. volt közoktatásügyi miniszter szintén elítélte a szakasz törvényerőre való emelését. Hangsúlyozta, hogy Romániában a közoktatásügy terén eddig teljes jogegyenlőség volt.

Békülékeny hangunak találja a francia sajtó Titulescu revízióellenes beszédét

Francia lapvélemények a külügyminiszter expozéjáról

Párisból jelentik: A sajtó nagy figyelmet szentel Titulescu román külügyminiszter beszédének és azt mérsékeltnek és békülékeny hangunak találja. A félhivatalos Temps a revízió kérdésében teljesen egyetért a Titulescu

ség uralkodott, amelyet továbbra is fenn kell tartani. Így tehát a szakasz nem maradhat meg. Anghelescu közoktatásügyi miniszter jelentette, hogy az ő eredeti javaslatában nem szerepelt ez a szakasz, azonban a szenátus tanügyi bizottsága szükségesnek tartotta ennek a szakasznak beiktatását. A maga részéről a szenátusi bizottság határozata ellen nem foglalt állást. A tanügyi bizottság ezután változatlanul elfogadta ezt a szakaszt is.

Tatarescu miniszterelnök ma délelőtt fél 9 órakor audiencián jelent meg az uralkodónál, akinek szentesítés végett átnyújtotta a Kamara és szenátus által megszavazott konverziós törvényjavaslatot. Ugyancsak audiencián fogadta őfelsége Titulescu külügyminisztert is.

által kifejtett állásponttal. Bárminő ábrándokban ringassák magukat a magyarok az olasz támogatásban bízva, — írja a lap — nyilvánvaló, hogy Mussolini miniszterelnök, aki teljes mértékben számol a jelen pillanat valóságával, nem tulajdonít a revízióknak olyan közvetlen fontosságot, mint a magyarok.

A Paris Soir szintén jó reményeket fűz a hármas együttműködéshez, de attól tart, hogy Titulescu békülékeny beszédére Mussolini újabb hideg zuhannyal fog válaszolni.

Az Intransigeant szintén helyesli Titulescu nézeteit. Barthou francia külügyminiszter is ugyanezeket az elveket fogja vallani, amikor mint a béke hírnöke megkezdí körutját a barátságos államok fővárosaiba. Az a vágy fogja vezetni őt, hogy szorosabbra fűzze a kapcsolatokat, amelyek Franciaországot a kisantanttal és Lengyelországgal összekötik.

A francia sajtó általában hasonló szellemben foglalkozik Maniu Gyulának a parlamentben tartott tegnapi expozéjával és Titulescu külügyminiszternek nyilvánosságra került válaszával.

Visszavonta a CFR a magyar vasutasokat elbocsátó rendelkezését

A vezérigazgatóság megállapítása szerint az elbocsátások jogtalanul történtek

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a Magyar Pártnak egy küldöttsége kereste fel Mereuta Cesar CFR vezérigazgatót, akinél intervenáltak a legutóbb elbocsátott többszáz magyar vasutas érdekében. A küldöttség tagjai hivatkoztak arra, hogy az elbocsátott vasutasok kivétel nélkül évek hosszú sora óta állanak a CFR szolgálatában, mindegyik kifogástalan munkaerő, kötelességtudó alkalmazott, úgy, hogy valóban nem szolgáltatnak indokot az elbocsátásra. Rávilágított a küldöttség arra is, hogy az elbocsátások következtében többszáz magyar család a legnagyobb nyomorba jut.

A vezérigazgató megértéssel hallgatta végig a küldöttség előadását és közölte annak tagjaival, hogy

a CFR vezérigazgatóságának megállapítása szerint az elbocsátások jogtalanul történtek, úgy, hogy az elbocsátó rendelkezéseket, a melyek április 15-én léptek volna életbe, visszavonják.

Igy tehát az a többszáz magyar vasutas, akiknek április 15-ikén mondtak volna fel, helyén marad. A Magyar Párt küldöttségének tagjai köszönetet mondtak Mereuta vezérigazgatónak humánus és megértő intézkedéséért.

Érdekházasság

Írta: GEOFFREY BEECHEY.

— Ez nem mehet így a világ végéig, Jimmy — mondta Anna néni — ha nem kezdesz valami okos dolgot el fogsz zúllani.

Jimmy megdöbbenve nézett fel a sonkáról, a melyet jó étvágygal és szép mennyiségben rakott befelé és teli szájjal csak ennyit morgott:

— Ugyan, ugyan, Anna néném... Lehet-e elégedetlen, aki melletted él, Anna néném?

— De azért kell már valamit kezdened.

— Jól tudod — mondta Jimmy elkomolyodva — hogy mennyi mindent próbáltam már.

— Akkor pedig a legokosabb az lesz, ha megnősülsz. Tudok is számodra egy kedves, művelt leányt... És sok pénze van.

Jimmy ijedten ugrott fel:

— Csak nem hiszed, hogy eladom a bőrömet. Akkor igazán kár volt a flandriai lövészárkokból hazahoznom.

De Anna néni nem tette le a fegyvert:

— Majd meglátod, hogy milyen kedves lány. Holnap érkezik. Hetvenezer font hozománya van. Tudod, Ferguson egyetlen leánya, Betty. Az anyja nem él, Ferguson három hónapra Indiába utazik és irt nekem, hogy addig nem küldhetné hozzám a lányát...

A vendég másnap a délutáni vonattal megérkezett, Jimmy fogcsikorgatva várta a városka pályaudvarán. A vonat berobogott. Csak két utas szállt ki. Egy kofa sok kosárral és egy madárijesztőre emlékeztető nőszemély, furcsa, ódivaut ruhában, széles, képtelen formájú kalappal, sötét pápaszemmel. Jimmy örült, hogy a vendég nem érkezett meg. Ebben a percben a madárijesztő nagy sipító hangon kérdezte az egyetlen hordárt:

— Nincs itt valaki Bromley-éktől?

Jimmy megdöbben. Ez a maskara? De lovagias sportember lévén, nagyot nyelt és oda lépett a madárijesztő kisasszonyhoz:

— Ferguson Betty kisasszony?

Anna néni ereiben is elhűlt a vér, amikor a

vendég a szobába lépett. A leány anyja híres szépség volt és az atyja... Anna néni régi udvarlója leánykorából... azt írta, hogy „Bözsike szép, jókedvű gyermek, akit bizonyára meg fogsz szeretni”.

— Jól utaztál, Bözsikém? — kérdezte Anna néni, leküzdve mélyszégyen csalódását.

Selypítve, kellemetlenül visító hangon felelt a vendég:

— Lizinek hívnék otthon. Utálatos volt az utazás. Milyen csunya falu ez, amit a vasutól idáig láttam.

Este a vacsoránál még kinosabb volt a hangulat. Amikor a leány formátlan cipőben, szinte csoszogva bejött a szobába, kócos haja simára lenyelve, a pápaszem mögött idegesen pislogva, Anna néni szíve elszorult. Nem mert Jimmyre nézni. A leány nagyon műveletlen volt, semmihez se tudott hozzászólni. Vacsora után Anna néni biztatására zongorázott — rémesen, hamisan. De legtürehtlenebb a visító selypítése volt.

Jimmy annyira megsajnálta Anna néni a felsülése miatt, hogy szinte kedves volt a vendéghez.

— Holnap csónakázunk a kertünk mögötti tavon — mondta.

Mintha itt, először, érdeklődés támadt volna fel a pápaszem mögött rejtőző szemben:

— Lehet ott uszni is? — kérdezte Bözsi, illetve Lizi.

— Hogyne, minden reggel már fél hétkor fürdöm a tóban — felelte Jimmy.

Jimmy nem tudott aludni. Bántotta Anna néni viselkedése. Amióta a világháborúból fáradt idegekkel hazatért, sok hiábavaló kísérlet után most néhány hónapig idilli csendben pihent egyetlen rokona, Anna néni házánál. Most ennek is vége... Mert a történetek után nem maradhat.

Már reggel hatkor felkapta a fürdőruháját, fürdőköpenyét és a kerten át leszaladt a tóhoz fürdeni. Amint a partra ért, a tó közepe felől kétségbeesett segélykiáltást hallott. Gondolkodás nélkül beleugrott a vízbe. Odaérve, megragadta a fuldoklót és nagy erőfeszítéssel kimentette. A

partra érve látta, hogy a Lizit... vagy Bözsit... mentette ki a tóból. Félig ájult volt, de nevetett és kellemes hangon, amelyet Jimmy még nem hallott tőle, kiáltotta:

— Szegyenlem, hogy megzavartam a fürdőt... Ne haragudjék.

Pápaszem nélkül, megázottan a vállára boruló hajjal, a fürdőruhában bájos, szőke leány volt a madárijesztőkisasszony... és buzavirágszínű szeme volt, Jimmy beburkolta a fürdőköpenyébe és hatalmas karjával felemelte:

— Szaladjunk, hogy meg ne fázzék.

Anna néni még akadt, a leány a házhoz érve már újra selypített, de Jimmy nevetve szólt rá:

— Vége Lizinek, ezután csak Bözsit ismerem... De most fekszem még le egy órára.

A reggelihez a vendég újra madárijesztő ruhájában, pápaszemmel jött le. Anna néni alig lepuzzelt undorral nézte, Jimmy egy nagy borítékos levelet kapott a reggeli postával. Amikor elolvasta, meglepetten kiáltott fel:

— Szegény Józua bácsi meghalt és rám hagyta az egész vagyont.

Anna néni felsikoltott örömeiben:

— Hiszen akkor meg kell házasodnod — de hirtelen elszégyelte magát és elnémult, de Lizi... vagy Bözsi... már megértette és pápaszemét letéve, szép kék szemével hirtelen végignézte az asztaltársaságot és így szólt selypítés nélkül:

— Anna néni tőlem nem is kérdezte, hogy hozzá mennék-e Jimmyhez.

A Jimmy öröksége annyira meglepte Anna néni, hogy csak most tűnt fel, hogy milyen csodás változáson ment át a leány. Elbámulva nézte... Jimmy pedig nevetve ugrott fel és átölelte Anna néni, így szólt:

— Édes Anna néném, ha nem hívtál volna ide, sohase tudtam volna meg, hogy a tóban aranyhalak uszkálnak.

— Aranyhalak...? — kérdezte Anna néni meglepetten, mire Bözsi lángvörös lett. Jimmy pedig nevetve tette hozzá:

— De Bözsi, holnap ne menjen olyan korán fürdeni, mert még más halász is ráakadhatna az aranyhalra.

Hadihajó szállítja Insull bankárt

Amerikába Jövő héten adják ki a török hatóságok
-- Insull nem él az amerikai bíróságtól

-- A sokszoros milliomos bankár pénzzavarban van --

Istanbulból jelentik: Insull Sámuel bankárt valószínűleg csak a jövő hét keddjén adják ki az Amerikai Egyesült Államoknak. Bár a jogi ítélet már meg nem változtatható, gyakorlatban csak a jövő héten vihetik keresztül a kiadást. Mint az istambuli lapok jelentik, a mai nap folyamán egy amerikai hadihajó futott be az istambuli kikötőbe és az a hír terjedt el a török fővárosban, hogy ez a hadihajó szállítja vissza Insull bankárt Amerikába.

Az idegenek nagy érdeklődéssel veszik körül az istambuli rabkórházban fekvő Insull Sámuel és a nap bármely órájában hatalmas, ezrekre menő tömeg áll a rabkórház előtt, hogy cellája ablakában láthassa Insull bankár ősz fejét. A 75 esztendőes amerikai bankárt a legkitünőbb török ügyvédek védik, akik — mint legutóbb jelentették — azzal érveltek a törvénytörés előtt, hogy a bankár nem is amerikai, hanem angol állampolgár. Ma délelőtt a bankárt meglátogatta cellájában ügyvédje, aki előtt Insull kijelentette, hogy nem fél az amerikai bíróságtól, sem a pertől, sem a büntetés-től, csupán az nyugtalanítja, hogy politikai el-
lenfelelőinek kezébe kerül.

— Amióta a demokraták vannak uralmon

az Unióban — mondotta a bankár — azóta a közvélemény ellenségesse változott irányom-ban. Biztosan tudom, hogy tisztán politikai okokból vad hajsza indult meg ellenem.

Az egykori multimilliomos, akiről még mindig úgy tudják, hogy nagy vagyon felett rendelkezik, a legsúlyosabb pénzzavarban szenved. Amikor letartóztatták, mindössze 10 török fontot találtak nála. A fogházi beszélgetés során megkérte ügyvédjét, hogy Londonból táviratilag kérjen részére tízezer dollárt. Egyébként kijelentette, hogy ha pénze megérkezik, akkor sem egyenlíti ki az istambuli hotelszámláját, mert a London Hotelben nem önszántából szállott meg, hanem a török kormány szállásolta be. Fizesse ki a hotelszámlát a török kormány!

Az istambuli lapok jelentése szerint ma délelőtt Constantából egy görög asszony érkezett Istanbulba. Insull bankár régi ismerőse-nek, távoli rokonának mondotta magát és látogatási engedélyt kért a fogházigazgatótól, hogy Insullal beszélhessen. Kuioncoglu asszonyt elutasították. Kijelentette, hogy kegyelmi kérvényt fog benyújtani Kemál pasához Insull Sámuel érdekében.

Sztrájkra készülnek a francia köztisztviselők

Doumergue miniszterelnök inflációveszéllyel indokolja a tervezett leépítéseket — Csehszlovákia csatlakozik a római paktumhoz

Párisból jelentik: Doumergue miniszterelnök levelet intézett Lebrun köztársasági elnökhöz. A levél tartalmát a sajtó útján ma nyilvánosságra hozták. Ebben Doumergue miniszterelnök megindokolja, hogy miért kénytelen a kormány messzemenő és radikális intézkedéseket tenni a költségvetés egyensúlyának helyreállítása érdekében. A francia kormány életbevágóan fontosnak tartja, hogy kivételes rendszabályokat eszközöljön, amelyek közé tartozik az is, hogy 86.000 köztisztviselőt kénytelen elbocsátani, anélkül, hogy pótlásukról gondoskodna. Nagyon jól tudja, hogy ez az intézkedés súlyos politikai ellenállásokat fog majd maga után vonni, mégis ki kell tartania terveit mellett, amelyekkel Franciaország pénzügyi talpraállítását megoldani lehetségesnek tartja. Ha a kormány ezekben a nehéz órákban haborzást tanúsítana és nem hajtaná végre a legerélyesebb takarékosági programját, akkor nem maradna más megoldás, mint a frank felhígítása a bankóprés megindításával, a valuta leromlása és az ezt biztosan követő gazdasági káosz. A francia népnek nem szabad azonban elfelejtenie, hogy a francia valuta értékállandósága egész Európa pénzügyi egyensúlyának elengedhetetlen feltétele.

A miniszterelnök levele azonban nem váltotta ki azt a hatást, amelyet kormánykörökben tőle vártak. A postatisztviselők változatlanul kitaranak sztrájktervük mellett és azt abban a pillanatban megkezdik, amikor az elbocsátásokra, illetve a fizetésleszállításra sor

kerül. Hasonló álláspontot foglaltak el a többi tisztviselői szövetségek is.

Egyébként Doumergue miniszterelnök ma fogadta Cesianu párisi román követet.

Londonból jelentik: Suvich olasz külügyi államtitkár londoni tárgyalásaiba, a Daily Telegraph értesülése szerint állítólag bevonja a magyar és az osztrák követeket is, hogy velük együttesen folytassa tárgyalásait az angol miniszterekkel a Dunamedence ügyében.

Prágából jelentik: Nagy feltűnést keltett a Deutsche Allgemeine Zeitung közlése, amely szerint Csehszlovákia és Olaszország között, Csehszlovágnak a római paktumhoz való csatlakozása ügyében tárgyalások folynak, amelyek a befejezéshez közelednek. Tájékoztató prágai helyen a berlini lapnak ezt a hírt nem cáfolják, csak tulkorainak mondják.

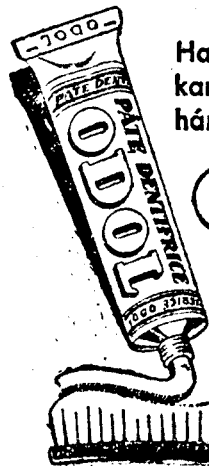
Londonból jelentik: A Daily Telegraph az olasz—magyar—osztrák tárgyalásokkal kapcsolatban azt írja, hogy ezek a kereskedelmi tárgyalások mutatják majd meg a római egyezmény valódi érdemeit. A kereskedelmi tárgyalásokon megvitatásra kerülő pontokat az alábbiakban foglalja össze:

1. A Magyarországból Olaszországba és Ausztriába szállítandó buza ára. 2. Milyen módon fizessék a be- és kivitt áruk árát. 3. Az idegenforgalom fejlesztésének lehetőségei a három állam között. 4. A trieszti és fiumei kikötők használata Ausztria és Magyarország által. A római tárgyalásokat élénk érdeklődéssel kísérik Angliában.



Az
ODOL
fogkrém
közkeveltségének megvan
az alapos oka

Hála alkalikus hatásának, az Odol fogkrém neutralizálja a szájsavat, amely a rágás folyamán keletkezik és a szájban maradt ételmaradékokat erjedésbe hozza. Odol fogkrém kiküszöböli a szájsavat és ezáltal megóvjaa fogakat a romlástól.



Ha egészséges fogakat akar, használjon naponta háromszor.

ODOL
fogkrémet

A monarchista érzelem

nem büntetendő többé Spanyolországban

Madridból jelentik: A hivatalos lap közli azoknak a tiszteknek névsorát, akik 1932-ben bekeverődtek a monarchista összeküvésbe s akiknek bűnösségét nem sikerült megállapítani. A tiszték most visszakapják régi rangjukat és amennyiben külföldre menekültek, nyugodtan visszatérhetnek az országba. Eddig ki nem fizetett fizetésüket is visszamenőleg megkapják. A rendelet ismét tanúbizonyságot tesz a spanyol jobboldal erősödéséről.

A husvéti ünnepek alatt számos spanyol városból újból nyugtalanságokat jelentenek. Egy-két helyen bomba robbant, az elszigetelt sztrájkok tovább tartottak, de nagyobbarányú kilengésekre sehol nem került sor.

Vasárnap Azana volt miniszterelnök vezetése alatt, új politikai párt alakult az országban, amelynek neve „köztársasági balpárt” lesz. Az új párt a köztársasági akciót és a független köztársasági pártot, továbbá a független radikális szocialista pártot egyesíti. Célja az, hogy a jobboldali pártok egyre erősödő befolyását ellensúlyozza és megszilárdítsa Spanyolországban a köztársasági alkotmányt.

CORSO-MOZGO!
Ma zenelilalom miatt nem tartunk előadást.

Vasárnaptól JOSEPH SCHMIEDT,
a csodás tenorista énekel.

Vasárnap ünnepi premier!

CORSO!

**Ami JOSEPH SCHMIEDT az énekben
az SZÖKE SZAKÁLL a humorban
és LILIAN DIETZ a szépségben**

és mindhárman együtt

DALOL A VÁGY!

hatalmas világsikerének a biztosítéka.

Jegyeket már ma, péntektől árúsítjuk!

Vasárnapra és hétfőre feltétlenül jegyelővétel ajánlatos!

Aki nyelveket alaposan és gyorsan akar elsajátítani, az a BERLITZISKOLÁBA

Iratkozik.

440

Április 16-án új tanfolyamok kezdődnek

A R A D, Bohus-palota, Strada Romanului No. 8.

Aradváros új interimár-bizottságának első ülése jutalmat szavazott meg az adóhivatal tisztviselőinek

Betöltik az üresedésben álló mérnöki állást — Előkészületek az ideai strand-reformra

Aradváros legújabb Interimár-bizottsága teljes létszámban tartotta meg legelső ülését csütörtökön délelőtt Ursu János dr. bizottsági elnök vezetésével. A tárgysorozaton több, mint harminc programpontra tárgyaltak le, amelyek túlnyomórészt mind egyszerű közigazgatási ügyek voltak. Dicsérő szavakkal emlékeztek meg a városi adóhivatali tisztviselői kar elmúlt pénzügyi évi munkájáról, melynek eredményeként a bizottság a városi adóhivatali tisztviselői karnak 79.000 lej jutalmat szavazott meg, mivel az elkészített kimutatás szerint a városi adók 90 százalékát sikerült behajtaniuk.

A tárgysorozat egy másik érdekes pontja az üresedésben álló városi mérnöki állás felől bekövetkezett döntés volt. Mint emlékeztetés, a belügyminisztérium megadta felhatalmazását, hogy egy mérnöki állás betöltésére nyilvános rendes pályázatot hirdessen a városvezetőség. Az interimár-bizottság elhatározta, hogy május hó elején feltétlenül betölteni kívánja az üresedésben álló mérnöki állást és ennek érdekében felszólítja mindazokat a képesített mérnököket, akik pályázni akarnak, hogy április hó 30-ig bezárólag tekintsék meg a pályázati feltételeket és ugyanekkor adják be pályázataikat is a város mérnöki hivatalában.

Muresan János városi főmérnök bejelentette, hogy a hivatalos husvéti ünnepek után azonnal hozzáfognak a Neptun-strand átépítéséhez, melyre 48.000 lej szükséges. Ugyanekkor betérjesztette az új, 1934. évi fürdőevad árának előirányzatát is, amely a következő:

Városi tisztviselő, vagy nyugdíjas és családtagjal részére Idényjegy 80 lej személyenként, állami tisztviselőnek 150 lej, magánszemélyeknek 300 lej. Tíz személyes kabin használati díja 600 lej, nyolc személyesé 450 lej, öt személyesé 300 lej. Uszód-leckék díjai egész idényre felnőtteknek 200 lej, gyermekeknek 150 lej, egyes leckék díja 10 lej. Az uszód-díjakból befolyó összeg 20%-át az uszómester kapja fizetés gyanánt. Napi belépő-jegy 10 lej, melyben a munkanélküli segélybélyeg is benne foglaltatik. Tíz jegyből álló jegyfűzet ára 80 lej. A régi bérlőknek jogukban van május 1-ig nyilatkozni, hogy a múlt évben használt kabinjaikat továbbra is meg akarják-e tartani? Aradváros vezetősége jóváhagyta a főmérnök által betérjesztett ártervezetet.

Színház—Művészet—Irodalom

* „Bál a Savoyban” és a „Helyet az Ifjúságnak” a vasárnap ismét szezon kezdő aradi színtársulat első ujdonságai. Ismét megélenkült az élet a színház tájkán. Megjötték a színészek. Vasárnap kezdődik meg újból az ideai szezon és az első napon már is két hatalmas sikerű ujdonság premierjével kelti fel a társulat a közérdeklődést. A műsor élén a „Bál a Savoyban” világhíres szerepel. A szereplők kitűnően összehangolt munkáját látványos kiállítás színesíti. Szemet-lelket gyönyörködtető élvezet a ragyogó operett aradi előadása, amit az eddigi tervek szerint a közönség a vasárnap délután 3 órakor lezajló bemutatóján, vasárnap este 9 órakor, hétfőn délután 6 órakor, kedden és szerdán este pedig fél 9 órakor tekinthet meg a publikum. — A színtársulat másik hatalmas slágere a „Helyet az Ifjúságnak” című Lakatos-Fodor-vígjáték, amit a szerzők Vulpius néven alkottak meg és tettek sokáig felejthetlenné. A vígjáték premierjét vasárnap délután 6 órára tűzte ki az igazgatóság, azonkívül hétfőn este 9 órakor és kedd délután 5 órakor is ez a társulat műsordarabja. Hétfőn délután 3 órakor mérsékelt helyre az emlékeztetés sikerül. „Amikor a kislányból nagy lány lesz” kerül színre. Minden előadásra a jegyek péntektől váltakoznak.

Itt írjuk meg, hogy a város főmérnöki hivatala felkéri mindazokat a kabinbérlőket, akik lakatokkal zárták le bérelt kabinjaikat, hogy lakataikat folyó hó 15-ig távolítsák el, mert egyébként nem tudják az általános javítási munkálatokat a tervek szerint levezetni. A kabinok régi bérlőinek elővételi joga egyébként is előjegyzést nyer automatikusan a város mérnöki hivatalában.

Az autbuszüzemek a törvény értelmében az elmúlt költségvetési év folyamán forgalmuk után 2 százalékot fizettek be a pénzügyigazgatóságához, mint vállalati tartaléktöket. Sincsi mérnök kérte az interimár-bizottság felhatalmazását, hogy a pénzügyigazgatósági letétként kezelt 204.800 lejes összeget az üzemek beruházásaira fordíthassa. Az interimár-bizottság erre a szükséges felhatalmazást megadta.

Borzalmas rablógyilkosság egy erdélyi községben

Zabola-Páván négy baltacsapással meggyilkoltak egy gazdag asszonyt — Pár hónapon belül ez a második rablógyilkosság a községben —

Kézdivásárhelyről jelentik: Borzalmas rablógyilkossági ügyben nyomoz a zabolai csendőrség. Özvegy Kovács Sámuelné hetvenéves, jómódú öregasszonyt ismeretlen tettes négy fejszeapással meggyilkolt.

Kovács Samuné, aki egyedül lakott házában, tegnap este kilenc órakor tért haza. Az egész nap falubeli rokonainál töltötte. Gyanútlanul közeledett háza felé. Bement, bezárta az ajtót és éppen vetkőzni kezdett, amikor a házból elrejtőzött gyilkos előugrott és egy súlyos baltával négy hatalmas ütést mért a szerencsétlen asszony fejére. Csapásaival teljesen összeroncsolta az öregasszony fejét, majd tettétől meborzadva, egy fekete kendővel letakarta az áldozat szétroncsolt koponyáját.

Aztán felkutatta az egész házat, de a lakásban sem pénzt, sem értéktárgyat nem talált, mert a gazdag öregasszony nem tartotta otthon értékes ingóságait. A gyilkos azután saját kulcsával bezárta a lakást és az éj leple alatt megszökött. Másnap reggel gyanus volt a szomszédoknak, hogy a mindig korán kelő Kovács Samuné nem nyitja ki kapuját. Rosszat sejtve, néhány férfi be akart hatolni a házba, azonban a hatalmas tölgyfaajtó minden kísérletnek ellenállt. Nem akarták fejszével betörni az ajtót, ezért a tetőre másztak és néhány cserép elmozdításával akkora rést ütöttek rajta, hogy egymás után bemászhattak a lakásba. Megdöbbenve látták a vérbe fagyott holttestet. Azonnal értesítették a csendőrséget, hogy a

Jelentkezzenek, akiknek katonai helyzete nem nyert tisztázást

A hadügyminisztérium közli, hogy azok, akiknek katonai helyzete még nem nyert tisztázást, akár személyesen, akár megbízottjuk útján jelentkezhetnek az illetékes hadkiegészítő parancsnokságoknál. 1. Az 1921-es kontingenshez vagy a későbbi kontingensekhez tartozó férfiakat, akik nem tudják törvényes okmányokkal igazolni, hogy katonai kötelezettségüknek eleget tettek, azonnal besorozzák. 2. Azokat, akik az 1921-esnél régebbi (1920-as, 1919-es, stb.) kontingenshez tartoznak, koruknak megfelelő évjárásthoz osztják be és azonnal kézhez kapják a katonai szolgálatot tanúsító livretet, amellyel minden esztendőben jelentkezniük kell. Ezeknek igazolniuk kell korukat és állampolgárságukat a következő okmányok egyikével: Születési bizonyítvány, melyet az anyakönyvvezető állított ki; az egyházközség által kibocsátott születési bizonyítvány, vagy pedig törvényszéki megerősített születési okmány; állampolgársági igazolvány vagy pedig egy olyan igazolvány, melyet az illetékes községhez vagy városhoz állított ki és amelyben igazolják, hogy a szóban lévő férfi az egyesülés dátumától számítva a bizonyítvány kiadásának időpontjáig nem optált idegen állampolgárságot. 3. Azokat, akik csak életkorukat tudják igazolni, anélkül azonban, hogy állampolgárságukat is igazolják, a megfelelő kontingenshez osztják be, katonai igazoló iratokat azonban nem kapnak és el kell szenvedniük mindazon következményeket, amelyek azzal járnak, ha valaki a hatóságok felszólítására katonai helyzetét nem tudja igazolni. Ezek nem kaphatják meg a sorozási törvény 6. és a törvény végrehajtási utasításának 14. paragrafusa által előírt igazolványokat, amelyek az utlevek kiadásához szolgálnak.

Abban az esetben, ha a fenti kategóriába tartozók 1935. január 1-ig nem tudják felmutatni a szükséges okmányokat, akkor haladéktalanul be kell vonulniuk. Ugyancsak besorozzák azokat is, akik egyetlen okmányt sem tudnak felmutatni és azt sem igazolják, hogy idegen állampolgárok. Azokat, akik az ország jelenlegi területén születtek (1920. októberéig) vagy pedig szüleik itt születtek, korosztályuknak megfelelő kontingensbe osztják be, egyben pedig — függetlenül attól, hogy más ország hadseregében teljesítettek szolgálatot — kötelezik őket arra, hogy a fentemlítt okmányokat bemutassák. Azokat, akik 1898-ban vagy ezt megelőzőleg más ország területén születtek, de jelenleg Romániában laknak és akik igazolni tudják, hogy szüleik Románia jelenlegi területén születtek és 1920. szeptember 4-ikén már az országban laktak, ugyancsak a megfelelő korosztályba osztják be, de kötelezik őket arra, hogy a fenti okmányokat bemutassák.

nyomozást megindíthatassák. A szomszédok és rokonok dorongokkal felfegyverkezve maguk is a gyilkos keresésére indultak, de semmi nyomot nem találtak a gyilkos kitérére vonatkozólag s így a magánnyomozást félben kellett hagyniuk.

A faluban azonban nem ez az első eset, hogy egyedülálló, jómódú öregasszonyt meggyilkolnak. Mintegy tizenegy hónappal ezelőtt hasonló körülmények között gyilkoltak meg Zabola-Páván egy gazdag öregasszonyt. Abban az ügyben azonban a vizsgálat nem vezetett semmi eredményre, a gyilkosság elkövetője a mai napig sem került meg.

Alapos gyanúk van arra, hogy a mostani rablógyilkosságot ugyanaz a személy követte el, mint az azelőtti.

Teljesen megbízható fordításokat csak hiteles fordító készíthet!

Korosso fel irataival

1881

T. SELEGIAN tanár, törvényszéki hites tolmács és fordító irodáját

a Kereskedelmi Iskola épületében (Kulturpalota mellett) földszint, balra első ajtó. Hivatalos órák: d. e. 11—1, d. u. 5—7 óráig.

ÉLETFOGYTIGLANI KÉNYSZERMUNKÁRA ítélte a hadbíróóság Duca gyilkosait

Zelea Codreanu, Cantacuzino tábornokot és a többi vádlottakat felmentették

Bucurestiből jelentik: Az ország-szerte hatalmas érdeklődéssel kísért sinaiai merénylet tárgyalásán ma folytatták tovább a védőbeszégeket. Eugen Goga védőügyvéd kijelentette, hogy a tárgyalás elején illetékes-ségi kifogást emelt védenek érdekében a hadbíróóság ellen, azonban most el kell ismernie, hogy a hadbíróóságot ebben az ügyben csak dicséret illeti s így visszavonja az illetékes-ségi kifogást. Ugyanilyen értelemben beszélt Vasiliu-Cluj ügyvéd is védenek nevében, majd a vádlottak ártatlanságát hangsúlyozta.

Két perc szünet után folytatták a tárgya-

lást és a vádlottak szólaltak fel az utolsó szó jogán. Constantinescu társai nevében is beszélt és emelt hangon kijelentette, hogy

saját elhatározásából gyilkolta meg Duca miniszterelnököt

és erre senkitől sem kapott utasítást. Cornel Codreanu is szólásra emelkedett és ártatlanságát hangoztatta.

A hadbíróóság délután hirdette ki ítéletét a sinaiai gyilkosság bűnpörében. A nagy érdeklődéssel várt ítéletet Ignat tábornok, a hadbíróóság elnöke hirdette ki.

Az ítélet értelmében a hadbíróóság Duca miniszterelnök gyilkosait: Constantinescut, Caranicát és Belimachet életfogytiglani kényszermunkával sújtotta. A hadbíróóság tehát a törvények által előírt maximális büntetést szabta ki a gyilkosokra. A többi vádlottakat, köztük Corneliu Zelea-Codreanu és Cantacuzino-Graniceru tábornokot, felmentették. Az ítélet kihirdetése alkalmával, az érdeklődők hatalmas tömege csoportosult a hadbíróóság épülete előtt. Néhány perccel a kihirdetés után, már az egész fővárosban elterjedt a sinaiai perben hozott ítélet híre.

Szabadlábra helyezte a vizsgálóbíró az aradi csempészesi ügy gyanúsítottjait

Érdekes vallomások az aradi ügyészség előtt -- A titokzatos, magas, fekete-bajuszos férfi -- Az aradi törvényszék elé kerül a 820 ezer lejes bírság ügye

Feltűnést keltő fejleményei támadtak a nemrégiben kipattant tornei csempészesi ügynek. Az aradi államrendőrség ma reggel kivitte a vámhivatalhoz az ügy gyanúsítottjait: Barna János aradi magántisztviselőt, Curtutiu Juliana aradi, Pálkás András aradi és Berkó György tornei lakosokat. Itt jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben megállapították, hogy 39 kilogramm külföldi szövetet csempészték be, amely után 138.605 lej vámot és 693.025 lej bírságot vetettek ki, összesen tehát körülbelül 820 ezer lejt. A gyanúsítottakat a vámhivatalhoz dr. Pop Sándor védő kísérte és az ő kíséretében mentek ezután át, a vámhivatalnál kiállított jegyzőkönyvvel egyetemben az aradi ügyészségre, ahol még egyszer kihallgatták a gyanúsítottakat. Berkó elmondotta, hogy 1934. március 21-ikén egy magas, fekete, bajuszos úrtól, akit — információja szerint — Pavlovics Emilnek hívnak, vett át hat zsák árut, azzal, hogy az aradi sorompóig hozza, ahol majd két férfi átveszi. Kocsival behozta az árut a sorompóig, ahol egy férfi és egy nő — Curtutiu és Pálkás — várták. Felszálltak mindannyian a kocsira és a város felé jöttek. Itt kellett volna őket várnia a magas, fekete férfinak. Két órán keresztül bo-

lyongtak kocsival a főútvonalon, de a jelzett férfit nem látták, mire visszaindultak Torneára. A hazafelé vezető útvonalon, a rosiori kaszárnya közelében két ismeretlen férfi megszólította őket és a szállítmány iránt érdeklődött, majd közölte velük, hogy Barna János lakására kell menniük. Elindultak a lakás felé és megérkezve, közölték Barnával, hogy az árut elhozták. A tisztviselő erre kijelentette, hogy semmiféle árut nem rendelt és nem veszi át. A lakásnál találták azután őket a rendőrség megbízottai. Barna kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy meglepetésszerűen érte Berkó megjelenése, miután az ügyről nem tudott, semmiféle árut nem rendelt meg és nem várt, tehát nem is vehette át. A kihallgatás folyamán Berkó elmondotta, hogy a szállításért az ismeretlen férfitől 200 lejt, Pálkás 300 lejt és Curtutiu 500 lejt kapott. Leszögezték mindannyian, hogy Podina az egész ügyben nem szerepel.

Miután nem történt tettenérés, az aradi ügyészség nem gyorsított eljárással folytatta az eljárást, hanem a büntetőtörvénykönyv előírásai szerint minősítette az ügyet. Letartóztatási indítvánnyal kísérte át az ügyészség a négy gyanúsítottat a második számú vizsgálóbírói kabinethez, ahol Tiplea vizsgálóbíró újból kihallgatta őket. A kihallgatás után mind a négy gyanúsított szabadlábrahelyezését rendelte el. A vizsgálóbírói indítvány ellen az ügyészség nem élt fellebbezéssel és így ma délután négy órakor a négy gyanúsított, dr. Pop Sándor védő kíséretében elhagyta az aradi törvényszék épületét.

A több, mint nyolcszáz ezer lejes bírság ügyében a közeljövőben történik döntés. Az ügy szereplői ugyanis megfellebbezték a vámhivatal által kivetett bírságot és az aradi törvényszék feladata lesz az ügyben döntést hozni. Beavatott körökben érdeklődéssel várják a titokzatos csempészesi ügy további fejleményeit.

Sakkvilág bajnoksági küzdelem

Aljechin és Bogoljubov között

Baden-Badenből jelentik: Megkezdődött a sakkvilág bajnokság az orosz származású Aljechin francia világ bajnok és az ugyancsak orosz származású Bogoljubov német bajnok között. Az első játszmában Bogoljubov kapta a fehér színt és vezérlőjével kezdte a küzdelmet. A negyvenegyedik lépés után a játszmát elnapolták. — Bogoljubov jobban állt, de időzavarba került, úgy, hogy a hatvanötödik húzásnál a partit remisre adta. A második játszmát szerdán játszik.



IGY NÉZ KI

a valódi KOPROL hashajtó csokoládé. Külse formájában egyszerű és mégis oly sokoldalú és alapos hatású. Nagyon sok hashajtót eredménytelenül használunk. Az egyetlen elismerten kipróbált hashajtó csokoládé volt és marad a Koprof. Emésztési zavarainak első jeleire használjon azonnal Koprof hashajtót, amelynek vértisztító hatása is van. Az eredmény meglepő lesz.

Ha Koprof vásárol vigyázzon arra, hogy minden tabletán rajta legyen a

KOPROL

felirat és utánzatokat, mint teljesen értéktelen utasítson határozottan vissza.

Kiutasították Csehszorból a bécsi lázadás résztvevőit

Tizenhárom megszöktek a gyűjtőtáborból a szigorú bánásmód miatt

Bécsből jelentik: A februári lázadás után, a köztársasági védőőrség egy része tudvalevőleg Csehszlovákiába menekült. A cseh kormány gyűjtőtábor rendezett be részükre, az osztrák határhoz közelálló egyik fürdőhelyen és a tábor vezetését Sabos cseh szakszervezeti vezetőre bízta. A vezető rendkívül szigorúan bánt a gyűjtőtábor lakóival, ami nagyon elkésztette a védőosztágyosokat és végül 13 osztrák szocialista megszökött a táborból és Prágába menekült, ahol a kommunistáknál jelentkezett, akik Lagnoban adtak nekik menedékhelyet. A cseh kormány most tudomást szerzett erről és elrendelte mind a tizenhárom köztársasági védőosztágyos kiutasítását Csehszlovákia területéről.

Szórakoztató!

Mulattató!

Csak téged akarlak!

zenés, énekes vigjáték

**NAGY KATÓ,
KARL LUDWIG DIEHL,
JESSIE WIHROG,
HANS BRAUSEWETTER,
THEODOR LOOS**

a főszerepekben.

Hangulatkeltő!

Vidám!

Országos premierje vasárnap a

SELECT-ben!

Jegyelővétel szombattól!!!

CENTRAL!

CENTRAL!

Hárman egy asszonyért!

Páratlanul lendületes vigjáték, gyors és élvezetes fordulatokkal,
Lubitsch Ernő felülmúlhatatlan rendezésében.

Főszereplők:

MIRIAM HOPKINS,

EDWARD EVERETT HORTON

FREDRIC MARCH,

GARY COOPER,

Premierje
vasárnap

a CENTRAL-ban.

Jegyelővétel
szombattól!!!

Világmarkájú **W. K. C.** Waffenfabrik, Pat-Solingeni **Wanderer** kerékpárok, alkatrészek, kúlsó-belső gummik legjobb minőségben, legolcsóbban

Veres László

műszerész

1195

Bul. Reg. Ferdinand és A. Muresianu sarok

A cluji háromszoros gyilkos a bécsi rendőrség kezében

A sorozatos gyilkosságok tettesét kiadják Romániának

Clujról jelentik: A bécsi rendőrség szűkszavú táviratban közölte a kolozsvári rendőrséggel:

„Razian elfogtuk a gyilkossági kísérlettel gyanúsított Hadzi Murad cukorkaárut...”

A cluji rendőrségen nagy izgalmat keltett a távirat, mert a jelentésnek a következő előzményei vannak:

Két évvel ezelőtt rejtélyes gyilkossági sorozat tartotta rémületben Clujt. Meggyilkolták és kiraboltak egy török cukorkaárut... pár héttel később több késszúrásos megöltek egy perditát... páratlan kegyetlenséggel végeztek egy tizenéves fiúcskával... „az ismeretlen cluji rémről” suttogtak már és a rendőrség nyomozása teljesen eredménytelen maradt. Már úgy látszott, hogy sohasem derül fény a rejtélyre, mikor pár hónappal ezelőtt szóról-szóra szinte azonos körülmények között megismétlődött a két év előtti perditagyilkosság. Ezuttal mint nemsikerült gyilkossági kísérlet. Lakatos Rozvan Florika csak csoda árán gyógyult fel azokból az életveszélyes sebekből, melyeket az ismeretlen merénylő ejtett rajta. A rendőrség megállapította, hogy a merénylő Hadzi Murad albániai török cukorkaárutal azonos, aki még aznap éjjel albán utlevéllel külföldre szökött. A körözölevél következményeképpen tartóztatták le most Bécsben.

A cluji rendőrség alapos gyanúkok alapján azt hiszi, hogy Hadzi Murad személyében megtalálta a többi gyilkosság tettesét is. A kolozsvári rendőrség nyomban intézkedett, hogy a bécsi rendőrség foglyát a legrövidebb diplomáciai úton adják ki.

Veszélyes ellenféllel állanak szembe az aradi bridge-sezők

Nagy érdeklődés az Arad-oradeai városközi bridge-verseny iránt

Általános érdeklődés előzi meg a szombaton, vasárnap és hétfőn lefolyó Oradea (Nagyvárad)—Arad városok közötti bridge-versenyt. Az oradeai versenyzők névsora, mint azt mai lapszámunkban közöltük, két játékosból áll. Eszerint szombaton a következő oradeai bridgezők érkeznek Aradra: dr. Fleischer Béla, dr. Leinik Sándor és dr. Leinik Sándorné, Rácz István, Vitan Zoltán, Sebestyén Sándor, Petrovici Sándor, Pelle György, Pásztor Jenő és Balasa Dezsőné. Az oradeaiak részére a Központi- és Fehér Kereszt-szállókban rezervált szobát az aradi Bridge Szövetség verseny-rendező-bizottsága. Érkezés után a versenyzők a várost tekintik meg és szombaton este kerül sor az első verseny-játszmákra. Az aradi válogatott bridgezőket Fényes Loránt és Hoffmann dr. nagy gonddal állította össze, annál is inkább, mert az oradeaiak veszélyes ellenfelek. Nagy rutinnal és versenymulttal rendelkeznek. Az elmúlt évben egy tátra versenyen igen előkelő nemzetközi társaságban a harmadik helyezést érték el, később pedig Magyarországon egyik legerősebb csapatával, Debrecen válogatott bridgezőivel eldöntetlen eredményre végeztek. Ezeknek a figyelembevétele után a legerősebb aradi csapatot a következőképpen állították össze: Szémörkényi Rezső, dr. Hoffmann Lajos, Ghita Felician őrnagy, dr. Kabdebó Antal, Stein József és Andrányi Lajos báró. A második team tagjai: Fényes Loránt, Mihály József, Sebestyén Ede, dr. Schannen Béla, Kánya Géza és dr. Ujhelyi József.

A verseny pontosan szombaton este kilenc órakor kezdődik, amikor is két-két négyes-team veszi fel egymás ellen a versenyt. Így azok, akik a négyes-teamban ekkor nem vesznek részt, a következő partikban a csapatkapitány rendelkezése szerint felváltva játszanak. Szombaton tehát esti kilenc órakor indul a verseny 32 leosztással. Vasárnap délután 5 órakor folytatódik 24 leosztással, este kilenc órától kezdve pedig ismét 24 leosztással folyik tovább a küzdelem. A hétfő délutáni 32 leosztás után

ha nem fejeződné be a verseny, akkor este kerül döntésre a sor.

A jury a következőképpen alakult: Elnök: dr. Justh János nyug. főispán, a Bridge Szövetség elnöke, tagok: dr. Baross Zsigmond, Aczél Ferenc, Zubor Imre dr., Neumann Miksa dr., Anhaltzer Ignác és az oradeai delegáltak. A Lloyd-klub és a rendező Bridge Szövetség szívesen lát az egész verseny tartamán keresztül vendégeket az érdeklődő játékosok tekintésére, miután azonban a verseny költségei meglehetősen nagy kiadást jelentenek, 10 lejes nézőjegyeket bocsátanak ki.

Jaj az agglegényeknek

Mussolini könyörtelenül házast mennyi állami hivatalban

Mint hajdan Mária Terézia idejében az osztrák-magyar birodalomban hosszú évekig dult a császári udvartól terjesztett házastási láz, úgy most a fascista Olaszországban járnak rossz idők a nőül nem akaró férfinepség felett. Mussolini kijelentette: bármilyen kitűnő ember is legyen valaki, a nemzet szempontjából száz százalékosan hasznos csak akkor lehet, ha idejében megnősül. Nincs kivétel. A Duce kiadta az ukázt: nőül.

Olaszország természetes szaporulata évi 300 ezer lélek. Az olasz föld már ma is túlnépesedett és ha ilyen mértékben folyik a gyermekáldásért folytatott propaganda és így kielégítő eredménnyel, akkor 50—60 év múlva Olaszország eléri a legsűrűbben lakott európai országokat: Svájcot, Belgiumot és Angliát.

A propaganda a legfurfangosabb ötletekben bővelkedik. Majd ebben, majd abban a városban tartja az anyák napját. Óriási cikkek jelennek meg a huszgyermekes anyákról. Jutalmakat tűznek ki minden tíz gyermek felül házaspárról. A fascista ünnepeken száz-kétszáz lírával jutalmazák a nőülöket és ingyen esketnek a jegyeseket. Valamire való fascista vezérnek valóságos hadserege van keresztgyerekekből, akiket azonban csakugyan gondoz is.

Ahol nem segített a rábeszélés, ott működik a kényszer. Mussolini lapjánál, a Popolo d'Itáliánál, egy nap rendeletet hoztak: a lapnak minden munkatársa, aki elérte 22-ik évét, köteles elbocsátás terhe alatt megnősülni. El lehet képzelni, milyen riadalmat okozna még egy szerény polgári vállalkozásnál is az ilyen ukáz! Hát még egy szerkesztőségben!... De Olaszországban nem igen lehet ellentmondani az alapvető elvi kérdésekben! Hát még ha a nőüléről van szó. A Popolo d'Italia ifjabb és idősebb munkatársainak bele kellett törödni a változhatatlanba: vagy nőülnek, vagy mennek. Egyetlen menekülési lehetőség mutatkozott és ezt ki is használták a kollégák. Bebizonyították, hogy a fizetések túl alacsonyak, nem lehet belőle nőül. Erre Rómából jött a rendelet: mindenki, aki megnősül, 50—100 százalékos fizetésemelést kap. Azt mondják, ez volt az első fizetésemelés, ami nem okozott osztatlan örömet.

De nemcsak Mussolini lapjánál vitték keresztül ily szigorúan a nőitést. Az olasz hadseregben magasabb rangot nem érhet el nőtlén tiszt. Nőtlen tagja a parlamentnek nincs. Szóval, a karrierhez egyetlen út vezet: meg kell nőül.

Szóval nem elég néman nőül az agglegény-adót. Nőül kell. És az olaszok számára ez talán nem is volna oly keserű falat, ha a nőülés nem jelentene egy életre szóló rabságot. Mert ha a házasság nem sikerült, ha úgy a férj és a feleség válni akar, akkor sem lehet. Ágytól-asztaltól elválasztják őket, de a házasságot nem bontják fel. Azt lehetne hinni: ez az elválaszthatatlanság egyik ereje az olasz családi életnek. Pedig a kérdés alapos tanulmányozása után felelősséggel mondhatjuk: ez a legnagyobb gyengéje.

Az ágytól-asztaltól elválasztott házastársak nem élnek együtt: évekig, talán évtizedekig sem látják egymást, nem nevelik együtt gyermekeiket. Csak szaporítják a házasságon kívül közös háztartásban, bizonytalan társadalmi helyzetben élők számát.

Tavaszi újdonságok megérkeztek!

Elegáns női felöltők, modellruhák, gyermek-trenchcoatok

RADÓ DIVATÁRUHÁZÁBAN

Izlásban, minőségben, árakban utólérhetetlen!

1108

Különös bonyodalmak Aradon egy bünvádi feljelentés körül

Amikor a vizsgálóbírók megtagadják a vádindítvány elkészítését — Az ügy a Legfelsőbb Semmitőszék elé kerül

Szokottan elvi nézeteltérés foglalkoztatja az aradi ügyészséget és vizsgálóbírói hivatalokat. Még hónapokkal ezelőtt egy ismert aradi gyáros csődügyéből kifolyólag dr. Sárba György csődtömegmondnok bünvádi feljelentést tett a gyáros ellen, akit azzal vádolt meg, hogy részvényeket és értékpapírokat vett fel és ezeket értékesítette. Feljelentésében a csődtömegmondnok kifejtette, hogy az értékpapírok a csődtömeg tulajdonát képezik és azoknak elvételével a hitelezőket károsították meg. Az első számú vizsgálóbírói hivatal folytatta le az ügyben a bünvádi vizsgálatot, majd áttette az ügyet véleményezés végett az aradi ügyészségre. Az ügyészség visszaküldte az aktákat, kérve a vizsgálóbíró, készítse el a vádindítványt. Seracu Adrian vizsgálóbíró azonban visszazármasztatta az iratokat az ügyészséghez, azzal a megjegyzéssel, hogy

nem adhat ki az ügyben vádindítványt, miután éppen a szóbanforgó csődnél csődbíróként szerepelt és így összeférhetetlenség esete áll fenn.

Az ügyészség ekkor a második számú vizsgálóbírói hivatalnak küldte el az aktákat, kérve Tiplea vizsgálóbíró, készítse el az aktákban szereplő

anyag alapján a vádindítványt.

Az elmúlt napokban hozta meg az ügyben érdekes határozatát a vizsgálóbíró, aki a maga részéről

szintén megtagadta a vádindítvány elkészítését,

azzal az indoklással, hogy csupán a Legfelsőbb Semmitőszék adhat utasítást egy bünygynek az egyik vizsgálóbírói hivataltól a másikhoz való áttételére. Az ügyészség most megfellebbezte Tiplea vizsgálóbíró határozatát a timisoarai Táblához és beadványában arra kérte a Táblát, utasítsa a második számú vizsgálóbírói hivatalt a vádindítvány elkészítésére. A Tábla a közeli napokban dönt az érdekes nézeteltérés kérdésében és beavatott körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a további fejlemények elé. Valószínűnek látszik, hogy ez az ügy végeredményben mégis a Legfelsőbb Semmitőszék elé kerül, mert előrelátható, hogy bármilyen álláspontra helyezkedik a Tábla, az egyik fél a legfelsőbb bíróság elé viszi a problémát, amelyben most elvi jelentőségű döntés tisztázza: jogában áll-e az ügyészségnek egy bünygyet — ha arra megfelelő indok merül fel — az egyik vizsgálóbírói hivataltól a másikhoz áttenni.

HIREK

Körösi Csoma Sándor

Másfél évszázados fordulóját ünnepli a tudományos világ annak, hogy Körösi Csoma Sándor, a nagy Ázsia-kutató megpillantotta a napvilágot. Körösi Csoma Sándor sirja valahol ott domborul a távoli Napkeleten, annak a földrészek határán, ahol egykor nemzetének bölcsője ringott... A nagy magyar tudós romantikus álmok után indult el a titokzatos Ázsia földje felé, meg akarta találni a bölcsőt, ahonnan nemzete egyszer elindult új hazát keresni. De azért nem volt fantomkergető: a legfényesebb tudományos eredményeket érte el s különösen a keleti nyelvek ismerete terén végzett felbecsülhetetlen értékű munkát. Ő készítette el az első tibeti nyelvtant és a tibeti nyelv negyven ezer szavas szótárát. Éppen ilyen értékes munkálkodást teljesített a szanszkrit nyelv kutatása terén is és tudományos tevékenysége olyan kiváló volt, hogy az ázsiai társaság tagjaul választotta. Később az angol társaság könyvtárosa lett és a világhír, az elismerés csendes kikötőjében pihenhetett volna, azonban az a láz nem hagyta nyugodni még öszülő fejell sem, amely már kora ifúságában egyre űzte, hajtotta Kelet, a kifürkészhetetlen Bölcső felé...

Körösi Csoma Sándor élete regény volt s ez a romantikus élet nem egy kiváló regényíró fantáziáját lelkesítette fel: Jókai Mór gyönyörű emléket állított fel Körösi Csoma Sándor nevének, „És mégis mozog a Föld!” című regényében, amelynek hőse egy kicsapott debreceni diák, aki szinte fénylő glóriával homlokán, távozik az intézetből, miután a keleti nyelvekből alaposan megleckéztette „bíráit”. És a kicsapott diák elindul felkutatni az Őshazát, megtalálni a távolkeleti Bölcsőt... Erről az emberfeletti küzdelmek, önmegtartóztatások és hősiesség megpróbáltatások között vándorló zseniális magyar tudósról, Körösi Csoma Sándorról irt színes, érdekes életregényt Szántó György is, aki regényének ezt a címet adta: „A Bölcső.”

A Bölcsőt akarta megtalálni Körösi Csoma Sándor, azt a bölcsőt, ahol nemzete magába szívtta az élet anyatejét. Meg is találta volna, de a nagy Kutatók, a honszerzők sorsa örök: az Igéretföld kapujánál, mikor már-már vágyainak céljához ért elragadta a halálos láz... Mózes sorsa jutott Körösi Csoma Sándor eszébe, aki sohasem érthette el vágyainak igéretföldjét, a Nagy Tibetet... Ott halt meg hazájától olyan végtelenül távol, nemzetének Bölcsője előtt... De szelleme másfél évszázad után is hajnalcsillagként világítja meg az utat Kelet felé, minden tudományok Őshazája, bölcsője felé.

— **IDŐPROGNÓZIS:** Délkeleti légáramlás, a hőmérséklet lassú emelkedése, esetleg nyugat felől újabb esők várhatók.

— **A svéd király kibékült unokájával.** Canneborg jelentik: Hír szerint az itt tartózkodó Gusztáv svéd király állítólag kibékült unokájával, Siegwald herceggel és annak polgári származású feleségével.

— **A bankok pénteken és szombaton nyitva tartanak.** Bucurestiből jelentik: A bankok pénteken és szombaton nyitva tartanak. A Banca Nationala ezzel szemben már pénteken megkezdte a havi szűnetet, amely szardáig tart.

— **A bécsi szovjetkövet Budapestre.** Budapestről jelentik: Petrovsky bécsi szovjetkövet, akinek Oroszország a magyar követtség ideiglenes vezetésével bízott meg, ma délután érkezett meg Budapestre és a Bristol-szállodában szállt meg.

— **Az aradvárosi pénzügyi osztály közlése** szerint a városi adóvallomási ívek begyűjtési folyamatát a közbeeső ünnepek miatt pár napra szakították meg csupán. Körülbelül két hét leforgása alatt az ágensek befejezik munkájukat, mely után megkezdődik az adókiegészítés nagy munkája is.

— **Nagyarányu selyemcsempészést leplezték le a román-lengyel határon.** Bucurestiből jelentik: A román-lengyel határon fekvő Malatinet község mellett a gránicsár-patrulla egy rejtekhelyre bukkant, ahol nagymennyiségű selymet talált. Kiderült, hogy több cernauti-i kereskedő vezetésével nagyarányu selyemcsempészség folyt a román-lengyel határon már hosszabb idő óta. A csempésztársaságot most sikerült leleplezni. Több letartóztatás is történt.

— **Zita exkirályné családjával Bécsbe költözik.** Brüsszelből jelentik: Itteni jól értesült helyről közlik, hogy Zita és Ottó június elején elhagyják a stenockerzeeli kastélyt, amelyet a régi tulajdonosa fog elfoglalni. Egyelőre nem tudják, hogy hová fognak költözni. Hír szerint Zita gyermekeivel együtt Ausztriába megy és Bécsben állítólag már megfelelő lakást rendeztek be számára.

— **Ujabb tűzkatasztrófa Japánban.** Tokióból jelentik: A nagyarányu tűzveszély következtében teljesen leégett Hakodata városban ma reggel nagyszabású benzintörbénás történt, amelynek következtében a megmaradt házak közül 70 leégett. Tíz ember a robbanásnál életét vesztette és igen sokan megsebesültek.

— **Hó borítja Bécs utcáit.** Bécsből jelentik: Ma délután sűrű hóesés indult meg az osztrák fővárosban. Bécs utcáit hó borítja.

— **Kötél általi halálra ítélték egy prágai sofőrt.** Prágából jelentik: Az esküdttörbénás ma kötélt általi halálra ítélte Ottensöhleger Ferenc 22 éves sofőrt, aki Krall Mária 19 éves kedvesével együtt közös öngyilkosságot akart elkövetni. A sofőr a leányt egy lakásban agyonlőtte, majd magára lőtt, de csak könnyebben sebesült meg. Mindketten bucsulevelet hagytak hátra, de ennek ellenére is a bíróság gyilkosságban találta bűnösnek a sofőrt és ezért hozta a halálos ítéletet.

Jön Nietzsche „emberfölötti embere”

Marston T. Bogert, a columbiai egyetem tanára, az amerikai vegyészeti társaság volt elnöke az amerikai vegyészek szent petersburgi (Florida állam) értekezletén tartott előki beszédében kijelentette, hogy a nem nagyon távoli jövőben a tudomány a természetes kiválasztás hosszú és kockázatos folyamatának kapcsolásával, csatlakoztatva vegyi eszközökkel fogja a Nietzsche által megálmodott felsőbbrendű embert előállítani. A szerves vegytan kezd felfedni a bizonyos vegyi szerek és a jellem közötti titkos vonatkozásokat. Már ma is ismernek vegyi szereket, amelyek befolyásolják az ember egyéniségét. Nemsokára olyan szereket fognak készíteni, amelyek megsokszorozzák az átlagember képességeit, akaraterjét, gondolkodási gyorsaságát és általában testileg, szellemileg szebb, jobb, erősebb és tökéletesebb emberpéldányokat teremtenek mesterségesen. Angol, amerikai és német vegyi laboratóriumokban döntő fontosságú kísérletek folynak ebben az irányban és az elmúlt két év eredménye a legszebb reményekre jogosít.

— **Magyarország pénzügyi helyzete.** Budapestről jelentik: Imrédi pénzügyminiszter holnap terjeszti a képviselőház elé az 1934-35. évi költségvetést. Ez alkalommal két órán tartó beszédében ismertetni fogja Magyarország pénzügyi és gazdasági helyzetét, valamint a kormány pénzügyi politikáját. A magyar pénzügyminiszter expozéját nagy érdeklődéssel várják.

— **A salontamare református egyházi fegyelmi tanács ma foglalkozott Kovács Zoltán református lelkész fegyelmi ügyével.** Kovács ellen nemrégiben fegyelmi feljelentést tettek és az első fórumon felmentették az ellene emelt vádak alól. A tizenegy tagú esperesi fegyelmi tanács gróf Tisza Kálmán elnökletével ma foglalkozott felebezés folytán ismét Kovács ügyével és megerősítette a lelkész felmentését.

MÚJÉG

állandóan üzletek és háztartások részére házhoz szállítva

Reusz Jéggyárban

Telefon 141. 1891

— **A muresi gyilkosság tettesei a vizsgálóbíró előtt.** Az aradi törvényszék első szekciójának Herb-Ciugudeanu-tanácsa ma tárgyalta a muresi gyilkosság tettesei vizsgálati fogságának ügyét. Az elrendelt harmincnapos vizsgálati fogság ugyanis ma letelt és sor került annak újabb harminc napra való meghosszabbítására. Két szorongós fegyőr kísért Lorenz Jakabné, Zámbo Tóth Istvánt és Fehér Jánost a vádtanács elé. Az asszonyt a fogság teljesen megtörte és sirva könyörgött a bíróságnak, hogy bocsássák szabadon. Ugyancsak szabadlábra helyezését kérte Zámbo Tóth István, a vádtanács azonban mindkettőjük kérését elutasította, miután a várható büntetés súlyossága miatt tartani lehet szökésüktől. Fehér János, aki nem is kérte szabadlábra helyezését, közömbösen vette tudomásul, hogy a vizsgálati fogságot meghosszabbították.

JURANIA TELEFON: 480.

Ma, pénteken nincs előadás!

Vasárnap szenzációs premier!

Bölcsődal

Főszerepben a csodálatosan szép

DOROTHEA WIECK.

Elővételi pénztár:

D. o. 11-től—1-ig. D. u. 1/4-től—6-ig.

— **A nemzeti-parasztpárt aradmegyei tagozatának átszervezése nagy lendülettel folyik** úgy a város, mint a megye területén. A pártvezetőség csütörtöki ülésének határozata szerint Babescu Elek tartalékos ezredes javaslatának megfelelőleg tizenöt kerületre osztották be a várost, mindegyik kerület élére egy-egy elnököt nevezve ki. Az új aradi kerületi elnökök névsora a következő: 1. Babescu Elek, Grapini Romulus dr. 2. Albu Livius és Omescu Cornel. 3. Glava Cornel. 4. Pocioianu Ioan. 5. Radovan Milivoi. 6. Lázár Aurel dr. 7. Popovici György. 8. Petica Petrilă dr. 9. Babescu Elek és Simu Barna. 10. Barbus Victor dr. 11. Pascutiu Silvius dr. 12. Puticiu Andrei. 13. Frumuzache Nicolae. 14. Gregoroviciu Stefan dr. és Dariea Pavel. 15. Iovin Gheorghe. A párttagozat június hó elején tartja meg megyei kongresszusát, amelyen hivatalosan választják meg a megyei tagozat új elnökét és tisztikarát.

— **Megsemmisítették az ítéletet Cacinchi Vasile gyalogsági hadnagy kémkedési ügyében.** Kolozsvárról jelentik: Néhány héttel ezelőtt részletesen beszámoltunk arról az érdekes kémkedési perrel, amely napokig foglalkoztatta a VI. hadtest hadbírószámát, Cacinchi Vasile gyalogsági hadnagy és Tarsinsky Kázmér nagykárolyi hírlapíró által a vádlottak padján. A vád az volt ellenük, hogy a katonatiszt átment a magyar határon, utazása titokban történt, bizonyára azzal a céllal, hogy Magyarországra javára kémkedjen. Az újságíró büne pedig, hogy állítólag tudomása volt a dologról. A hadbírószám Tarsinskyt felmentette a vád és annak következményei alól, a hadnagyot bűnösnek találta és tíz évi kényszermunkával sújtotta. Az elítélt tiszt védői nem nyugodtak bele az ítéletbe, hanem felfolyamodással éltek a legfőbb katonai bírósághoz, amely napirendre tűzte az ügyet. A fővárosi tárgyalás érdekes eredménnyel végződött, amennyiben a legfőbb katonai bíróság megsemmisítette a hadbírószám ítéletét és elrendelte az új tárgyalást. Cacinchi hadnagy ügyét azonban már nem Kolozsváron, hanem a szibíriai V. hadtest bírósága fogja tárgyalni.

— **Aki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyek hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.**

— **Hans Albers zsidó leányt vett feleségül.** Berlinből jelentik: Hans Albers, a világhírű német filmsztár soha többé nem léphet fel német filmben. Ezt közölte vele — a „Daily Express” berlini jelentése szerint — az UFA vezetősége. Albers szerelme kedvéért áldozta fel karrierjét zsidó leányt vett feleségül. Néhány héttel ezelőtt kezdtek beszélni arról a német filmkörökben, hogy a népszerű, kalandos és szerelmes színész (a „Lilom” német megszemélyesítője) feleségül akar venni egy Hansi Berg nevű zsidó leányt. A múlt hét elején tengerparti lakásán felkereste Alberset az UFA egyik igazgatója és a következő nyilatkozatot tette:

— **Mostanában sokat beszélnek önről és Berg kisasszonyról.** Ön tudja, hogy mi a kormány álláspontja az ilyen ügyekben. Hirnevét rontja, ha zsidó nő társaságában mutatkozik. Fogadja meg tanácsunkat és mondjon búcsút a hölgynek.

Hans Albers kidobta lakásáról a filmigazgatót. Másnap Hansi Berg társaságában Prágába utazott, ahol megtartották esküvőjüket. Az esküvő után hazamentek Berlinbe, ahol az UFA rögtön felbontotta az Albers-szal kötött szerződést.

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

VOJTEK: Bulev. Regina Maria.

BERNAT: Lângă Gară (vasutállomásnál)

DANCIU: Piața Mihai Viteazul.

BERGER: Calea Saguna.

— A sziámi királyi pár Párisban. Párisból jelentik: A sziámi királyi pár ma a francia fővárosba érkezett. Az állomáson Lebrun köztársasági elnök, Barthou és Laval miniszterek fogadták a királyi vendégeket. Délután Lebrun fogadta ünnepélyes keretek között az Elyseében Sziám uralkodóját és feleségét. A királyi pár egy hétig marad Párisban.

— Nemzeti ünnep lesz Ausztriában május elseje. Bécsből jelentik: Az új osztrák alkotmány május elsején lép érvénybe. Ausztria minden évben megünnepeli ezt a dátumot, amelyet az alkotmány ünnepének deklarál.

— A német rohamosztágosok főparancsnoka Raguzában. Belgrádból jelentik: Róhm német miniszter a rohamosztágosok főparancsnoka Raguzába érkezett. Az ottani lapok munkatársai valóságosan megrohanták a vendéget, aki azonban szigorúan elzárkózott minden nyilatkozattól. Többszöri kérdésre végül kijelentette, hogy magánemberként érkezett Raguzába és éppen ezért nem adhat politikai természetű nyilatkozatot. Jugoszláv politikai körökben is erősen cáfolják Róhm politikai kiküldetésének hírére és azt hangsúlyozzák, hogy a miniszter csupán magánügyei elintézése céljából érkezett Raguzába. Jól informált lapok azonban tudni vélik, hogy a látogatás mögött komoly német-jugoszláv politikai tárgyalások húzódnak meg.

Stavisky egy párisi panoptikumban

Egy párisi nagy panoptikum kitűnő üzletet csinált azzal, hogy Stavisky viaszalakját mutatja be a kíváncsiaknak. A viaszcsoport azt ábrázolja, hogy Stavisky egy gyönyörű fiatal gépiroónök levelet diktál, amelyre egy altiszt vár, hogy az egyik minisztériumba vigye. Ennek a csoportnak híre ment és most a párisiak és az idegenek valósággal sorba állnak a panoptikum előtt, hogy a világhírű szélhámost láthassák. Stavisky alakja állítólag igen élethű. A vállalat alkalmazottjai elmondják, hogy nincs ember, aki a Stavisky-fülke előtt elhaladva valamilyen megjegyzést ne tenne. Természetesen, hogy a megjegyzések egyike sem hízog Staviskyre, de legtöbbször nem hízog azokra sem, akiknek a szélhámostal kapcsolatuk volt.

— Felmondta Japán a vámfegyverszűnetet. Londonból jelentik: A japán kormány értesítette a Népszövetség vezetőségét, hogy felmondja a vámfegyverszűnetet, amelyet a hatalmak londoni világgazdasági konferenciáján a múlt évben kötött.

Épületfa kerítésoszlop, léczserép, szőlőkaró
olcsón beszerzésre **Aufrecht-nál**
621. Jutányos gépármunkák. Cal. Viot. 1-2.

— Föbelőtte magát egy ismert budapesti ügyvéd. Budapestről jelentik: Dobranszky Béla ismert ügyvéd, a Mezőgazdasági r.-t. ügyésze, ma délután a Kerepesi temetőben egy padon föbelőtte magát. A szerencsétlen embert a mentők szállították a kórházba, de ott este 7 óra tájban meghalt. Bucsulevelet találtak nála, amelyek közül egyet feleségének és egyet a rendőrségnek írt. A rendőrségnek azt írta, hogy betegsége annyira előrehaladt, hogy munkaképtelenné lett és ezért megy a halálba. Kéri, hogy ne boncolják fel. Dobranszky Éber Antalnak, a Magyar-Olasz bank vezérigazgatójának sógora volt.

— Elhízott egyéneknek a már régóta szívesen alkalmazott természetes „Ferenc József” keserűvizkura a béműködést erőteljesen előmozdítja, az anyagcserét tetemesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyedé teszi.

— Kétnapos husvét kirándulás. A Soc. Carp. Ard. a gör. kel. husvét alkalmából három gyalogos és egy kerékpáros kirándulást rendez a casoiai EKE-menedékházhoz. Az 1. csoport április 8-án, délután fél 3 órakor indul a hegyaljai villamoson Orosz György vezetésével. Menetirány: Livada, Feredeu-forrás, Cărciuma-hegy, Casoia. Menethossz oda és vissza 14 km. — A 2. csoport április 9-én, reggel 5 órakor indul a hegyaljai villamoson Rózsa Géza vezetésével. Menetirány: Radna, Milova, Ivanita-forrás, Highis, Orles, Casoia, Livada. Menethossz 35 km. — A 3. csoport április 9-én, reggel 8 órakor indul Fischer Jenő vezetésével. Menetirány úgy mint az 1. csoportnál. Mindhárom csoport április 10-én, este 8 órára érkezik vissza. A kerékpáros alosztály tagjai Fränkel Alfréd vezetésével április 9-én, reggel 6 órakor indulnak a radnai-ut sarkáról. Menethossz Casoiaig és vissza 124 km. Kedvezőtlen idő esetén a kirándulás elhalasztást nyer.

— A Bölcsődal. A „Bölcsődal” egy, a maga nemében egyedül álló film. Ilyen nem volt és nem is lesz többé. Nem is történet ez, hanem egy halk, bánatos sóhaja egy nőnek, aki sohasem lehet anyja — mert nagy és szent esküje köti — vágyódása minden asszony öröme és boldogsága a gyermek után. E filmben Dorothea Wieck az anyai szeretetet ajándékozó örök asszony és filmjével még USA-fogalmak szerint is nagyon nagy sikert ért el. Miért? Mert ő az első filmszínésznő, aki nem játsza, hanem beleéli magát a szerepbe és úgy játssza meg Johanna nővér: a világról lemondott spanyol parasztlány életét, mintha az a saját élete lenne. A film előállítására óriási összegekbe került. Megvásárolták és Amerikába vitték egy spanyol zárda berendezését, nehogy a stílszerűtlenség zavarja a film meséjét. Dorothea Wieck maga hónapokig volt a californiai fehér apácák zárdajának vendége, hogy megismerje az apácák életét. A film szűzségét Mc Conelly, a híres „Zöld pásztor” szerzője írta. A mai kíváncsagoknak megfelelően a film természetesen németül beszél.

— Kispest—Nemzeti 2:1 (1:0). Budapestről jelentik: A Kispest—Nemzeti első osztályú profiligai bajnoki mérkőzése során, az eredmény 2:1 (1:0) volt.

— Érdekes határozatot hoztak ma az aradi vádhatóságok Zsiva Craciun aradi városi gyepmester ismeretes bűnügyében. Mint emlékeztetés, a gyepmestert feljelentették, azzal a váddal, hogy az elhullt állatok húsát árusította a külváros szegény lakosságának. Az ügyből kifolyólag Zsiva Craciun rövid ideig vizsgálati fogságban is volt. Néhány nappal ezelőtt a gyepmester védője: dr. Gherman Dante utján kérvényt nyújtott be, amelyben a bűnügyi eljárás megszüntetését kérte, azzal az indoklással, hogy bűnösségét semmi sem bizonyítja, de még abban az esetben is, ha tényleg elhullt állatok húsát árusította volna, sem vonható felelősségre, mert sem megbetegedés, sem halálos eset ebből kifolyólag nem történt. A vizsgálóbírói hivatal, valamint az ügyészség helyt adott a kérésnek és megszüntették az eljárást Zsiva Craciun ellen.

— Egyelőre változatlanul működik a két aradi pénzügyigazgatóság. Mint ismeretes, néhány héttel ezelőtt a bucaresti-i legelsőbb körökből olyan hírek kerültek nyilvánosságra, hogy a múlt évben meghonosított pénzügyi adminisztráció beosztása megváltozik és újból egyesítik az adókievetési és az adóbehajtási pénzügyigazgatóságokat. Az elterjedt hírek szerint, már április 1-én bevezették volna ezt az új rendszert. Megállapítjuk, hogy erre vonatkozóan a pénzügyminisztériumból semmi rendelkezést nem adtak ki és az aradi két pénzügyigazgatóság mostani formájában és a jelenlegi vezetés alatt tovább működik. A behajtási adminisztráció csütörtökön befejezte az 1933—34. évi zárlati munkát. A kievetési pénzügyigazgatóságon már megkezdtek az 1934—35. évi adómegállapítás előmunkálatait, az április 1-én életbe lépett új pénzügyi törvények alapján. Caba Gyula adminisztrátor konstatálja, hogy a globálisadó megszüntése az adminisztráció munkáján semmit sem könnyít, mert a jövedelmi adó után megállapítandó pótdadó alkalmazása még több munkát ad az igazgatóságoknak, mint a globálisadó.

— Mazkir. 7-én, szombaton reggel 7 órakor és d. e. 10 órakor kezdődő istentisztelet keretében. Délelőtt hitshónoklat. Aradi Zsidó Hitközség.

Nyilatkozik

az új budapesti szovjetkötet

Budapestről jelentik: Mint ismeretes, Petrovsky Adolf bécsi szovjetkötet látja el ideiglenesen a szovjet magyarországi képviselőt. Egyik külföldi lap munkatársa lapjában interjút közöl Petrovskyval, aki elmondotta, hogy szombaton adja át megbízólevelét Horthy Miklós kormányzónak. Elsősorban Kánya külügyminiszternél jelentkezik, ahol formászerint bemutatja megbízólevelét, majd a külügyminiszter társaságában keresi fel a magyar kormányzót. Az interjú további során elmondja Petrovsky követ, hogy ki akarják mélyíteni Magyarország és a szovjet között a kereskedelmi kapcsolatot, annál is inkább, mert a magyar gyárilap a szovjet számos szükségletét elégítheti ki. Petrovsky Adolf egyike a szovjet legügyesebb diplomatainak, két évig volt Csicserin külügyi népbiztos titkára és mint ilyen, számos diplomáciai sikert könyvelhetett el.

A bűnügyi zárlat megszüntetését kéri az AKE vezetősége

Nagy érdeklődéssel kíséri a város közönsége azt a harcot, amely Arad egyik legrégebbi egyesületében, az AKE-ban kitört. Mint ismeretes, az egyesület néhány tagja feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, mert szerintük több ingóságot, amely nem képezi az AKE tulajdonát, elvittek és elraktároztak. A feljelentés nyomán az aradi ügyészség bűnügyi zárlatot rendelt el az egyesület berendezési és felszerelési tárgyaira. A bűnügyi zárlatot elrendelő hivatalos végzést az egyesület vezetői még nem kapták kézhez. Amennyiben kikézbessítik a határozatot, úgy dr. Somló Armin egyesületi ügyész nyomban fellebbezést jelent be, kérve a bűnügyi zárlat megszüntetését, azzal az indoklással, hogy az AKE saját ingóságait vitte el a pályáról, amely már nem képezi a bérletét. Az ügy egyelőre stagnál, miután a vezetőség tagjai a bucaresti-i központi árlejtési bizottság döntését várják az árlejtés ellen benyújtott fellebbezés ügyében. Somló Armin dr. ügyész a következő érdekes nyilatkozatot tette az AKE körül keletkezett bonyodalmak kérdésében:

— Hiszünk, hogy a központi árlejtési bizottság megsemmisíti az árlejtés eredményét, miután a kiírás szabálytalan módon történt meg. A város árlejtést írt ki nemcsak a pályák és épületek bérletére, hanem olyan ingóságokra, amelyekről maga a város elismeri, hogy tulajdonjoguk vita tárgyát képezi. Nem volt joga tehát belevenni ezeket az árlejtési feltételekbe. A bucaresti-i döntés előreláthatólag már a napokban megérkezik.

— Az egyesület vezetősége egyébként dr. Velcsov Géza hazaérkezését várja, hogy a továbbiak felett döntsön. Ami egyes választmányi tagok tegnapi, szabályellenesen összehívott gyűlése határozatát illeti, amely szerint megjavítottuk a pályákat és abban az esetben, ha a Gloria-CFR kapná a bérletet, az egyesülettől hajtjuk be a körülbelül 30—40 ezer lejt kitevő költségeket, ez már csak azért sem hajtható végre, mert az AKE nem végezhet renoválásokat olyan területen, amely már nem képezi a bérletét. A pálya ma már a város rendelkezésére áll — a végleges döntésig. — ott tehát mi nem dolgozathatunk. A határozat különben is érvénytelen, miután az ülést szabályellenesen hívták össze.

— Súlyos fegyházbüntetéssel sújtották a bucaresti-i autós banditákat. Bucarestből jelentik: Öt napos tárgyalás után az ilfovi esküdtszék ma hozta meg ítéletét a bucaresti-i autós banditák bűnpörében. A banditák számos rablást követtek el a város határában és az egyes külvárosokban, amíg végre sikerült őket kézrekeríteni. Az esküdtszék bűnösnek mondta ki őket, a két bandavezért: Pinciu Györgyöt és Chirila Mihályt tíztíz évi fegyházra, Bolfan Miklóst, Simion Constantint és Cucuareanu Erzsébetet öt-öt évi, Gheorghiu Tudort négy évi börtönnel ítélte. A banda szökésben levő tagját: Cojocant in contumaciam öt évi börtönnel sújtották.

— Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonos Segélyző Egyesületének hivatalos közleménye. Közöljük, hogy április 7-én, szombaton délután 4 órai kezdettel egyesületünk hivatalos helyiségében (Piata Avram Iancu No. 18.) választmányi ülést tartunk. Tekintettel arra, hogy az évi rendes közgyűlést kell előkészítenünk, kérjük a választmányi tagokat, hogy az előírt időben teljes számban megjelenjen szíveskedjenek. Elnökség.

— Általánossá vált az a téves hit, hogy csak akkor kell gyógyszerhez nyulni, amikor erre a fájdalmak és különféle panaszok kényszerítenek. Sokkal okosabb és előrelátóbb cselekedet az, ha a panaszok és fájdalmak keletkezését megelőzik. A legfontosabb betegségnél: az öregedésnél ez most lehetővé vált. Az „Urodonal” használata által a vérnek bizonyos vegyi átszűrődése következik be, amely a vért regenerálja és belső alkotóerejét visszaadja. Havonta tíz napi Urodonal-használat után a szervezet megtartja fiatalos életerejét.

— 832.211 újságpéldány. Tíz héten át királyi közzegző hitelesen állapította meg a „Tolnai Világlapja” példányszámát és a közlegyzői tanúsítványok szerint tíz hét alatt 832.211 példányban jelent meg a legnagyobb magyar képeslap. Tekintettel arra, hogy a „Tolnai Világlapja” legtöbb példányát a család négy-öt tagja olvassa, könnyen kiszámítható, hogy a lap minden héten mintegy félmillió ember kezén fordul meg.

Az új konverziós törvény jogi és gazdasági megvilágításban

— A háztulajdonos, a kereskedő és iparos véleménye —

Az adósságrendezési javaslat, amely úgy a bizottsági viták, mint a parlamenti tanácskozások során ismételtén is több módosításon esett át, eljuttott végleges formájához: a képviselőház után a szenátus is nagy szótöbbséggel megszavazta. Orleanu és Slavescu pénzügyminiszter felszólalása után a szenátus először általánosságban fogadta el a javaslatot, majd pedig áttért annak részletes tárgyalására. Több felszólalás után a szenátus részleteiben is megszavazta a konverziót és pedig 176 szavazattal 15 szavazat ellenében.

Az új törvény által előidézett helyzetről beszélgetést folytattunk három aradi jogással, akik a napokban életbelépő törvény rendelkezéseit mindenekelőtt jogi szempontból, majd pedig a mezőgazdák, a háztulajdonosok, a kereskedők és iparosok szempontjából világították meg.

Mindenekelőtt jogi és mezőgazdasági szempontból vizsgálja a kérdést Párcz György dr. nyilatkozata, amelyet az alábbiakban közlünk:

— Egy törvényről nehéz véleményt mondani, míg a hivatalos lapban meg nem jelent s így hiteles szövegét nem ismerjük. A törvényjavaslatoknak s a parlamenti vitának a bucaresti-i sajtó által közölt szövege nem mindig hiteles s a „Monitorul Oficial” gyakran hoz meglepetést.

— A törvény a mezőgazdasági adóssokra nézve azt az újítást tartalmazza, hogy eltörli a kis- és nagybirtokokosok kategóriáit s egységesen szabályozza azoknak helyzetét, leszállítva adósságukat 50 százalékkal, amely 34 félévi részletben fizetendő 3 százalékos kamattal. Azok az adóssok, akik a törvény kihirdetésétől számított 2 éven belül fizetnek, 70 százalékos mérséklésben részesülnek, kamatokkal együtt, ha az első évben legalább 15 százalékot törlesztettek.

Tíz évi moratórium

— A javaslat ezáltal ügyesen elkerülte azt, hogy az adósságleszállítással az alkotmány rendelkezéseibe ütközzék és indirekt uton kényszerítse a hitelezőket a leszállításra. Azon hitelezők adóssai, akik a leszállítást nem fogadják el, 10 évi moratóriumban részesülnek, évi 1 százalékos kamattal. A 10 évi moratórium a minisztertanács által újabb 5 évvel meghosszabbítható. Emellett az adós ebben az esetben az eddig befizetett kamatok rekalkulálását kérheti s a mindenkori törvényes kamatokkal meghaladó kamatok töketörlesztésnek számítódnak be. Megengedi egyúttal a javaslat a törvény rendelkezései alá eső követeléseknek az állam javára való kisajátítását is, amely esetben az állam a követelést 4 százalékos kamatozó és 50 év alatt törlesztendő kötvénnyel váltja meg.

— Az új törvény lényegesen leszállította a kivételek számát. Csak a külföldön lakó idegen állampolgárok követelése, a kereskedők és iparosok adósságai, a jogerős bünygi ítélettel megállapított kártérítések, állami-, községi- és magyevi adók, illetékek és bírságok, a tartásdíjak és a tisztii hozományok képeznek kivételt, továbbá azon adóssok adósságai is, akiknek össztartozásai nem haladják meg az 1933. évi globális adónál felvett bruttó jövedelmüket, a hivatalnokok hitel- és segélyintézeteinek követelése, valamint a fizikai munkások bére. Sok vitára fog még alkalmat adni többek között, hogy az intellektuál alkalmazottak hátralevő fizetése a törvény rendelkezései alá esik-e? A román szöveg ugyanis „om de serviciu”-ról beszél, amit magyarra leginkább „szolgálatban levő”-vel lehetne fordítani. Kérdés most már, hogy a tisztviselő is „om de serviciu”? Az intellektuális munkaszolgáltatások, u. m. orvosi-, ügyvédi- és mérnöki tiszteletdíjak nem képeznek kivételt.

Akiket kizártak a konverzió kedvezményéből

A háztulajdonosok álláspontját ismerteti dr. Demian Aurelnek, az Aradi Háztulajdonosok Szindikátusa ügyészének nyilatkozata:

— Az új adósságrendezési törvény értelmében a konverzió előnyeiben azok a városi ingatlanulajdonosok részesülnek, akik 1931. december 18-ika előtt már ingatlanul rendelkeztek és akik adósságaikat 1931. december 18-ika előtt kötötték. A törvény ezeken a feltételeken kívül a konverzió kedvezményét csak akkor biztosítja az ingatlanulajdonosoknak, ha román állampolgárok, ha az új törvény értelmében nem tekinthetők mezőgazdasági adóssoknak, ha összjövedelmüknek

legalább 30 százaléka az ingatlanból származik, vagy bruttó ingatlanjövödelmük a törvényhozási városokban, tehát Aradon is nem haladja meg az évi 48 ezer lej. Ezek a háztulajdonosok 20 százalékos adósságelengedésben részesülnek, a fennmaradó adósságot pedig 10 év alatt féléves részletekben, 6 százalékos kamattal kell kifizetniük.

— A jelenlegi törvény ugyan bizonyos mértékben tágabb, mint a legutóbbi volt, de nem elégíti ki a háztulajdonosok vágyait. A szorosan vett és a fentiekben körvonalozott konverziót ugyanis csak az egészen kis háztulajdonosok élvezhetik, míg a törvény 30-ik szakasza által előírt feltételek kizárják a konverzió kedvezményéből a közép és nagy háztulajdonosokat, holott ezek viselik elsősorban a jelzálogadósságok terheit. A régebbi törvénnyel szemben az új törvény intézkedései annyiban jelentenek előnyt, hogy a hatályon kívül helyezett törvény csak abban az esetben részesítette konverzióban a városi háztulajdonosokat, ha adósságaik az ingatlan megvételéből vagy tatarozásából származtak.

— Mint említettem, az új törvény csak a kis háztulajdonosok részére biztosítja a konverziót. Azok részére viszont, akik a már említett 30-ik paragrafus feltételeinek nem felelnek meg, vagyis, akiknek évi házbérjövödelme meghaladja a 48 ezer lejt, más megoldást tart fenn. Ezek — abban az esetben, ha adósságaikat 1931. december 18-ika előtt kötötték — tartozásukat öt év alatt, egyenlő évi részletekben fizethetik ki, a Banca Nationala kamatlábjának megfelelő kamattal. Az első részlet 1934. november elsején esedékes. Egy részlet elmulasztása esetén a fenti kedvezmény megszűnik. Így tehát a közép- és nagy háztulajdonosok a konverziótól elesnek, ezzel szemben a moratórium bizonyos fajtáját élvezik és garanciát kapnak arra, hogy abban az esetben, ha az említett öt év alatt tartozásukat kifizetik, ezen az időn belül ingatlanukon végrehajtás nem eszközölhető.

A kereskedő és iparos igényeit nem elégíti ki a törvény

Az új törvénynek az iparosságot és a kereskedőtársadalmat érintő rendelkezéseiről nyilatkozott Gabos Jenő dr., az Aradi Iparosok Hitelszövetkezte ügyésze. A nyilatkozatot az alábbiakban közöljük:

— A törvény végleges szövegét nem ismerem, így tehát azzal kapcsolatban részletes nyilatkozat

Szörnyű kegyetlenséggel kivégeztek és kirabolták a gangszterek egy amerikai milliárdost és vendégeit

Tömeggyilkosság, mely lázban tartja Amerikát — Hat áldozat

Newyorkból jelentik: Óriási feltűnést keltett egész Amerikában egy szörnyű rablógyilkosság, amely az Óceán partján fekvő Washington államban, Bremerton közelében játszódott le. A Puget-Sound egyik mellékágánál, Bremerton közelében Frank F. Leider milliómos gyönyörű villát rendeztetett be egy hatalmas park közepében. Husvéthétfőn a villa tulajdonosát, feleségét, cselédjét és azt a három urat, aki vendégségben volt az ünnepek alatt a villában, meggyilkolva találták meg az épületben. A ház belseje szörnyű pusztítás nyomait mutatta. A megtámadott házbellek szemmel láthatóan sokáig védekeztek, mielőtt a gyilkosok végeztek velük. A szobák falai tele voltak vérről. A holttesteket szörnyen megcsonkították. Az áldozatokat tompa tárgyakkal addig ütöttek-verték, amíg kileheltek lelküket.

A rendőrség azonnal megindította a nyomozást és azon a véleményen van, hogy a gyilkosságot a tett felfedezése előtt két nappal követték el. A villából mindent elraboltak, ami értéket ott találtak. Valamennyi székényt és fiókot feltörték. A rablók áldozataiknak nemcsak kezét és lábát kötötték össze, hanem szájukat különböző tapasztokkal leragasztották, hogy ne kiabálhassanak.

A megindult nyomozást rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy a tettet két nappal annak

Tegyen egy próbát a hírneves
fenségesen illatosított
Germandrée
szappannal

tot nem adhatok. A törvénytervezet nyilvánosságra került szövegéből azt a következtetést vonom le, hogy a kereskedő- és iparos-társadalom igényeit a benyújtott javaslat nem elégítette ki. Az iparos-ság tudvalevőleg ismételtén is kifejezést adott annak a kívánságának, hogy az összes tartozásokra vonatkozólag megfelelő törlesztési határidőt alapítsanak meg. Az új törvény intézkedéseinek értelmében a konverzió csak az ingatlanulajdonosokra vonatkozik. Az iparosok legnagyobb részének viszont ma már nincs ingatlan, mert a változott viszonyok következtében a legtöbb eladták házaikat. A törvény az ingatlan-tulajdonos iparosok számára csak olyan adósságok esetében biztosít türelmi időt és részletfizetési kedvezményt, ha azokat az adósságokat nem iparuk folytatásának céljából kötötték, vagyis ezek az adósságok üzleti tevékenységükkel nem állottak összefüggésben.

A fenti nyilatkozatokból, valamint a pénzügyi és gazdasági körökben kialakult véleményekből arra lehet következtetni, hogy az adósságrendezés kérdésében valóban végleges helyzet csak akkor következhetik be, ha az adóssok és a hitelezők között kölcsönös megegyezés jön létre. Ez a megegyezés annál is fontosabb, mert a törvény — mint említettük — módot ad a hitelezőnek, hogy a konverzióhoz ne járuljon hozzá és erre az esetre tíz évi türelmi időt biztosítson számára, amely idő alatt az adós ingatlanát nem adhatja el, de arra újabb hiteletet sem vehet fel. Kölcsönös megegyezés esetén az adós újabb hiteletet is kaphat, ami üzleti, gazdasági tevékenységének folytatásához feltétlenül szükséges.

Általában megállapítható, hogy a tegnap megszavazott törvény részletességgel foglalkozik a súlyos probléma minden egyes ágával. Egyes kérdéseket ugyan a törvény még tisztázatlanul hagy, ezekre azonban minden valószínűség szerint a végrehajtási utasítás megadja a választ. A végleges, nyugalmi állapot megteremtéséhez — mint említettük — nagyrészt fognak hozzájárulni a hitelezők és adóssok között létrejövő magánmeg egyezések, amelyek nemcsak hogy az adósságrendezés kérdését oldják meg, de megnyitják az utat az új hitelek, a hitelélet megélénkülése felé is.

felfedezése előtt követték el s így a gyilkosok elmenekülhettek. A szörnyű vérengzés valószínűleg szerdán folyt le a bremertoni villában. A gyilkosok gyors motorcsónakon érkeztek a minden oldalról vízzel körülvett épületbe, amely a Puget-Sound egyik elhagyott szigetén áll. Valószínűleg a sötétség leple alatt észrevétlenül behatolhattak a házba s különböző kímő eszközökkel vallatták áldozataikat, amíg azok elmondották, hogy hol tartják a pénzt. Az értéktárgyakat motorcsónakukon magukkal vitték. A festői vidéki Puget-Sound környékén alig lakik valaki s így történhetett, hogy a gyilkosságot csak ily későn fedezték föl. Leider, akinek vagyonát többmillió dollárra becsülik, egyike volt Amerika leggazdagabb embereinek és nevét mindenütt ismerték. Villájában óriási értékű műkincseket halmozott fel és rengeteg ékszert tartogatott. Az értéktárgyak természetesen most eltűntek. A Puget-Sound elhagyott környékén a közelmúltban sok rablótámadás történt, olyannyira, hogy számos milliómos és milliárdos, akinek ezen a vidéken kastélya volt, elköltözött a környékről. A milliárdosok eldorádója csaknem roszs-hírű környékké vált és aki csak tehette, elmenekült. Nem lehetetlen, hogy a rablásokat és a mostani borzalmas tömeggyilkosságot ugyanazok a gangszterek követték el, mert a környéken lakó emberek hosszú idő óta egy titokzatos motorcsónakot figyeltek meg a Puget-Sound vizein és el is nevezték azt „kalózhajónak”. Valahányszor rablás vagy betörés történt, mindig ugyanez a motorcsónak jelent meg a környéken.

A Ripensia sportkülönvonatának pontos indulási ideje ma, április 6-án délelőtt 11 óra 25 perc

Felkérjük az utasokat a pontos megjelenésre

Résztvételi jegyek a jelentkező helyeken ma este 6 óráig vehetők át: Aradi Közlöny, Erdélyi Hírlap, Sándor Ferenc menetjegyiroda.

Dalok-különvonat Belgrádba

A timisoarai szerb dalárda és a timisoarai Hazamir zsidó dalárda 1934. április 20-án különvonattal Belgrádba utazik. Indulás 1934. április 20-án délelőtt, visszaérkezés 24-ikén reggel. Ár: Kollektív utlevél-, vasút- és vizumköltségekkel egyetemben 550 lej. (Az ár Timisoara—Timisoara utvonatra értendő.) Jelentkezni lehet az Aradi Közlöny és az Erdélyi Hírlap kiadóhivatalában, vagy Sándor Ferenc menetjegyirodában. A kollektív utlevélhez szükséges iratok: 1. állampolgársági bizonyítvány közjegyzői másolata. 2. személyazonossági igazolvány.

Jelentkezési határidő 1934. április 16. este 6 óráig.

Figyelmeztetjük az utazó közönséget, hogy ezen terminus után a kollektív utlevélbe semmi körülmények között nem áll módunkban felvételni. Tehát ajánlatos mielőbb jelentkezni.

SPORT KÖZLÖNY

Megérkezett a vivószövetség engedélye a nemzetközi vivóversenyre

Pop Marian ezredes táviratilag értesítette a Hakoahot a verseny engedélyeztetéséről

Az április 12-iki nemzetközi kardcsapatversenyre vonatkozó szövetségi engedélyt a Hakoah Sportegyesület, amely a versenyt rendezi, táviratilag kérte a Federatia Romana de Scrima cluji ligájától és csütörtökön reggel érkezett meg Pop Marian ezredes, a Vivószövetség északi ligájának titkárától a távirat, amely szerint a szövetség a versenyt engedélyezi.

A verseny előkészületei nagyban folynak,

a Hakoah vivói szorgalmasan treníroznak, hogy méltó ellenfelei lehessenek a kitűnő csabaiaknak és első nemzetközi szereplésüket sikeresen zárják.

Itt említjük meg, hogy Pellegrini Virgil husvét másodnapján rendezi meg ugyancsak a Fehér Kereszt-szálloda nagytermében nagy érdeklődéssel várt gyermek-törvívóversenyét, amelyen 16 gyermek fog két csoportban vívni a szépkivitelű, értékes érmekért.

Kisorsolták a Nyugati Liga bajnokságait

A timisoarai disztrikt bajnok erővesztőként szerepel

Timisoaráról jelentik: A nyugati liga legutóbbi ülésén kisorsolták a ligabajnokságokat, amelyek során a nyugati liga egyes disztriktjeinek bajnokcsapatai fognak egymással küzdeni a ligabajnok címért. A sorsoláson erősen látszik, hogy Timisoarán készült, mert a timisoarai disztrikt bajnok erővesztő, míg a többi disztrikt bajnokai már az első fordulóban pályára kell, hogy lépjenek. A sorsolás szeszélye Arad bajnokát a resitai disztrikt bajnokával hozza össze az első fordulóban és így a kitűnő UDR-el szemben, egyik aradi csapat sem veheti fel a siker reményével a küz-

delmet. A ligabajnokság sorsolása a következő:

Junius 10.: Jiul-völgy—Craiova (Petrosaniban). Resita—Arad (Resitán), Turnu-Severin—Lugoj (Turnu-Severinben).

Junius 17.: Jiul—Craiova győztese: Resita—Arad győztese ellen. Turnu-Severin—Lugoj győztese: Timisoara ellen.

Junius 24.: A két elődöntő győztesei játszik a döntőt. A második és harmadik forduló meccseinek színhelyeit később fogják esetről-esetre megállapítani.

Kavarodás a román—jugoszláv világbajnoki selejtező körül

Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, a román—jugoszláv világbajnoki selejtezőmérkőzés első terminusa április 15-ike volt, azonban a két ország később május hó 6-ikában állapodott meg, mint a mérkőzés végső terminusában. A jugoszlávok közben meggondolták magukat és a FIFA-nál olyan határozatot hozattak, amely szerint a meccset április 15-ikén kell lejátszani. A jugoszlávok azonban, amikor ezt a határozatot hozatták, kijelentették a FIFA előtt, hogy „Romániával megegyeztünk”, azonban Bucurestiben természetesen hallani sem akarnak a 15-iki terminusról. Miután május 6-ika már nem jöhet tekintetbe a mérkőzésre vonatkozólag, (mert a FIFA már május 3-ikán sorsolni akarja a döntőt), a román szövetség április 29-ikét ajánlotta a meccs új terminusa gyanánt. Az ügyben döntés még nem történt.

O 1.200.000 jegyet rendeltek az olaszok a világbajnokságokra. Az Olaszországban lebonyolításra kerülő futballvilágbajnoki küzdelmekre az olaszok egymilliókétszáz ezer jegyet rendeltek, tehát átlagban mintegy hetvenötezer nézőre számítanak.

Ligabajnokságért fognak küzdeni a tartalékcsoportok

A timisoarai disztrikt átküldte az aradi alkerülethez a Nyugati Liga által jóváhagyott tervezetét, amely szerint megrendezni kívánják a Nyugati Liga egyes alkerületeiben a szövetségi díjmérkőzések győztesei között a ligabajnokságot, vagyis a tartalékcsoportok, éppugy, mint a disztrikt bajnokok, játszani fognak a ligabajnokságért. Az aradi alkerületben a szövetségi díj valószínű győztesének az AMEFA tartalékcsoport játszhat, amely oly nagy játékerőt képvisel, hogy méltán pályázhat a „ligabajnok” címre. Az érdekes tervezetet az aradi disztrikt elfogadta és előreláthatólag a Nyugati Liga többi disztriktjei is hasonlóképpen fognak cselekedni.

O A Budai „11” sikere Amszterdamban. A magyar proficsapat szerdán Amszterdamban vendégszerepelt és a város válogatottjai ellen 3:2 (0:2) arányú értékes győzelmet aratott. Pozsonyi (2) és Kárpáti lőtték a gólokat.

O Az FC Servette — kupagyőztes. A svájci kupa döntő meccsét az FC Servette a Grasshoppers ellen vívta meg és miután 2:0 (1:0) arányban legyőzte ellenfelét, egy évre a kupa birtokosa lett.

MARTON ILLATSZERTÁR

Budapest. Glizella-tér és József-tér sarkán (Gerbeaud mellett.)

Különlegességek és mindennemű piperecikkek.

A Ripensia-vonat utasainak jelen hirdetés felmutatása ellenében kivételesen 5% engedményt adunk. 1397

Büchler és Rausnitz

BUDAPEST V. Nádor-uca 19.

Uridivat- és férfiszabó-szalón. Színházi és katonai szabók. Legelőkelőbb beszerzési forrás.

A Ripensia-vonat utasainak jelen hirdetés felmutatása ellenében kivételesen 50% engedményt adunk szabott árainkból. 1396

Két magyar válogatott futballistát fél-évére tiltottak el a játéktól

Budapestről jelentik: A Hungária és a Bocskai között dúló játékoscsábítási per végső akkordjaként, a budapesti Profiszfövetség fegyelmi bizottsága tegnap hozta meg ítéletét, amely szerint Cseh II.-t, a Hungária és Markost, a Bocskai válogatott csatárát, fél-évére tiltották el a játéktól, így a két kitűnő játékos vasárnap már nem szerepelhet a Ferencváros, illetve az Újpest ellen.

KÖNYVEK

Marxizmus, hitlerizmus. Két hatalmas jelszó. Két ellentétes csatázó világnézet, amely izgalomban és aggodalomban tartja ma az egész világot. Irlen, a kitűnő szociológus és politikai író nagyszerű áttekintést nyújt nemcsak a marxizmusról, hitlerizmusról, hanem a fascizmusról, az egész mai vergődő világról. Kosmoskiadás, 30 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Kosmos-könyvek jegyzékét.

Sinclair Lewis: Művészek. Egy nagy amerikai karrier története. Hogyan lesz egy vidéki kis szállodaboyból Amerika egyik leghatalmasabb hotelkirálya, hogyan kerül meg helyzete a karrier csúcspontján és hogyan kezd elölről a harcot rendíthetetlen hittel és lelkesedéssel. Az amerikai társadalomnak nagyszabású keresztmetszetét és két testvérnek, nagyszerű összehasonlító arcképét adja. A kötet ára 144 lej minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál: Cluj. Kérje az Atheneum-sorozatokat jegyzékét.

A vörös fény gyógyhatása. Dr. Woysche: Die Rotlicht-Tiefenetherapie. Évek óta tudják, hogy az a fényhatás a legerősebb gyógyhatás, amely a legerősebb bőrreakciót idézi elő. Woysche könyve e téren elért eredményeket dolgozza fel. Miután a vörös sugárterület a természetes napfény 60 százalékát öleli fel, Woysche dr. könyvének a gyakorlatban igen nagy fontossága van. A füzet ára 66 lej. Kapható Lepage könyvkereskedésében: Cluj. Kérje az új orvosi könyvek jegyzékét Lepagenál.

Az ifjúság élni akar. Vischer Erhard fiatal német diák és Mirjam, a nagy költő leánya és hősnője szereleme elkerülnek hazulról a híres odilienbergi szabadiskolába. Ott nőnek fel és onnét indulnak az életbe társaikkal együtt. Ott nevelődnek és olyan ideális tanárok állanak mellettük, mint Mahr Manfred és Silberstedt. Egész kis társadalom ez az Odilienberg, mindenkinél ugyanugy megvan a szerepe, sorsa, végzete, mint a felnőttek társadalmában. Ebermayer: „Az ifjúság élni akar” című könyvében egy modern iskola életén át felejthetetlen élményt szerez mindannyiunknak. Kosmoskiadás, remek kiállítás, 400 oldal, egészvászonkötésben 99 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Kosmos-könyvek jegyzékét.

Szeplős, pattanásos, májfoltos, mitesszeres arcát hozassa rendbe

PILISINE kozmetikai szalonban, Bulev. Regina Maria 15. (Verbos-ház.)

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Riadalom az arany- és ezüsthánya-tulajdonosok között az aranymonopolium terve miatt

A törvényjavaslatból hiányzik az arany átvételi ára — A bucaresti-i sajtó bírálata a bányatörvény megváltoztatásáról

Mint lapunk vasárnapi számában jelentetük, a pénzügyminisztérium törvénytervezetet készített, amelyben az 1929. évi bányatörvény néhány fontos szakaszának megváltoztatását tervezi. Többek között a 81-ik paragrafus reformálásáról is szó van, amellyel a pénzügyminisztérium lehetővé akarja tenni a nemesfémek: az arany, ezüst és platina egyedüristását a Banca Nationala számára. Az egyik bucaresti-i közgazdasági napilap aggodalommal tárgyalja ezt a tervet és rámutat arra, hogy a Nemzeti Bank olyan nagy jogokat kapna a bányatulajdonosokkal, tehát magánosokkal szemben, amilyenre még nem volt példa a román törvényalkotás terén. Az 1929. évi bányatörvény 81. szakasza szószerint a következőket tartalmazza:

„Az államnak elővásárlási joga van az aranyra, ezüstre, a platinára, amely nemes fémek kitermelőinek joguk van arra, hogy szabadon értékesítsék, ha az állam vagy a Nemzeti Bank nem akarja azokat megvenni. Amennyiben az állam vagy a Nemzeti Bank reflektálnak a fenti nemes fémekre, úgy azt a világpiaci árak megfelelő belföldi hivatalos áron kötelesek, illetve a kidermelék ezen az áron kötelesek azt nekik eladni. Ehez a megérvényben levő törvénytörvényhez azt fűzik hozzá az aranybányatulajdonosok, hogy teljesen alkotmányos, jogos és ésszerű, mert az állam nem veszi el a nemes fémet, hanem csak előjogot szerez magának a megvételre.

Ezzel szemben az új törvénytervezet az említett 81. paragrafust az alábbi tartalommal akarja megváltoztatni:

„Az arany-, az ezüst- és a platinatermelők az általuk kibányászott, vagy kitermelendő nemes fémeket teljes mennyiségben kötelesek az államnak, illetve a Banca Nationalának átadni. Mindenki azzal a kötelezettséggel termelheti csak ki a fenti nemes fémeket, hogy az állam megbízottjai útján minden kibányászott nemesfémét a Nemzeti Banknak szolgáltatniak be. Az átvételi árat a törvényjavaslat nem tartalmazza. Ebből a belföldi arany- és ezüsthányatulajdonosok megállapítják, hogy a Banca Nationala nemcsak elővásárlási jogot (opciót)

akar magának biztosítani, hanem felhatalmazást kap arra, hogy a magánbányák által termelt aranyat és ezüstöt átvégye, elraktározza és szükség esetén forgalomba hozza. Hogy milyen áron akarja a Jegybank a nemesfémeket megvenni, azt a törvénytervezet ezideig nem tartalmazza. A bányatulajdonosok aggodalommal állapítják meg, hogy termelvényeiket a jövőben nem adhatják el másnak, mint a Banca Nationalának, de a szóbanlevő javaslat szerint a Jegybanknak tetszésére bizza a készülő törvény, hogy megveszti-e a nemesfémeket vagy nem. „Ha nem vásárolja meg, akkor kizárólagos útján is megszerezheti azt” — mondja a bányatársulatok által sugalmazott egyik cikk, amely a továbbiakban a következőket tartalmazza:

— Az arany- és ezüsthányák tulajdonosai hatalmas összegeket fektettek be a bányákba, amelyeknek hasznát az új törvényjavaslat következtében nem ők, hanem a jegybank élvezné, mert hiszen a bányák termelése kizárólagos, ami azt jelenti, hogy a Banca Nationala által felajánlott alacsony áron is át kell majd adni.

A törvénytervezet ugyanis megtilja a bányáknak, hogy más vevőnek, mint a Nemzeti Banknak eladhassák nemesfémeket. Ez nem egyéb, mint egyedüriség (monopolium) a Jegybank javára.

Súlyosbítja az arany- és ezüsthánya-tulajdonosok helyzetét az is, hogy a nemesfém monopolizálása egyelőre az árak megjelölése nélkül került szóba komoly formában, már pedig az aranyat és az ezüstöt lehetetlenség a világpiaci árnál alacsonyabban a Banca Nationalának átvenni. Erre köteleznie kellene magát a jegybanknak, illetve a termelőktől olyan áron kell átvennie, amilyen árat a bányák másoktól kapnának nemesfémekért. Az ilyen törvénykészítésnek a magán- és közjogi szempontok figyelembevételével kell történnie, nehogy a Jegybank jogot szerezhesen a nemesfémeknek teljesen alacsony áron leendő megvételére. Feltehetően precízírozni kell az árakat, mert ellenkező esetben az aranytermelés visszaesik.

Egy táborba tömörítik az összes szövetkezeteket

Egységesítik a termelést — Fontos törvénytervezetet készít a földművelésügyi minisztérium

Bucurestiből jelentik: Évek óta egyre fokozottabb érdeklődéssel fordulnak a gazdasági élet vezetői a szövetkezetek működése felé, mert ezek az alakulatok alkalmasak arra, hogy egy táborba tömörítsék a hasonló foglalkozású és társadalmi állású egyégeket. Ujabban néhány régi részvénytársaság, pénzintézet szövetkezetté alakult át, hogy az állami kedvezményeket élvezhesse és az intézet igazgatását egyszerűsítse. Az ökirályságban évtizedek alatt erősen kiépítették a fogyasztási és hitelszövetkezeteket, s a szövetkezetek alapon működő népbankok hálózatát. Az eszme terjedése következtében a földművelésügyi minisztérium javaslatot készített az eddigi szövetkezeti törvény módosítása céljából. A törvényjavaslatot még nem szövegezték meg teljesen, de alapelvei nagy vonásokban már nyilvánosságra kerültek. Eszerint a népbankoknál és a fogyasztási szövetkezeteknél nem jelentékeny változások várhatók. Megszorítást tartalmaz az igazgatóság által folyósítandó hitelek, mert — az erről szóló közlemények szerint — ezen a téren sok visszaélés történt. Az alaptökéket állandósítják (stabilizálják) és egyben megszorítják a szövetkezeti tagoknak azt a jogát, hogy gazdasági válság idején néhány nap alatt kivonhassák befektetett tőkéjüket. Az új terv szerint a tőkének csak

azt a részét vehetik ki a tagok, amire feltétlenül szükségük van, de a jegyzett tőkét csak fokozatosan vonhatják ki.

A szövetkezetek vezetésének megváltoztatásáról is tartalmaz ujtásokat a minisztérium tervezete. Ebben a tekintetben két megoldási módozat merült fel. Az egyik szerint a szövetkezetek központját négy osztályba csoportosítanák: pénzügyi, fogyasztási és terjesztési, értékesítő és végül irányító adminisztrációs osztály. A beavatottak ezt a tervet főleg azért nem helyeslik, mert egyenlenségek merülhetnek fel az említett négy osztályban. A második megoldás az volna, hogy a pénzügyi, fogyasztási, terjesztési és értékesítő tagozatok után is a szövetkezetek központjának jelenlegi szervezete szerint működjenek, az irányító adminisztrációs osztály pedig mint külön nemzeti hivatal működne. Teljesen új a tervezetnek az a része, amely a romániai összes szövetkezetek egyesüléséről (uniójáról) szól és az a tendenciája, hogy meghonosítsa az összes szövetkezetek közös kitermelését, amely sokkal célszerűbb, mint a kis keretben való termelés, mert ez igen sok nehézségbe ütközik és költségesebb, mint az előbbi. Mivel az új konverziós törvény a szövetkezetek működésére is befolyással van, a vezetők nem bírnak egységes álláspontra jutni.

— A közép- és kelet-európai országok valutájának svájci magánárfolyama. Tudvalevőleg a zürichi tőzsde hivatalos árfolyama és a magánárfolyamban kialakult kurzus között az utóbbi hónapokban kisebb-nagyobb eltérés támadt, mert a spekuláció csak a magánforgalomban bír eredményeket elérni. A zürichi magánárfolyam jegyzéseit havonként kétszer, a hó elején és közepén hozzák nyilvánosságra. Az április elsején megállapított valuta magánárfolyamokról ma az alábbi adatokat kaptuk: lej bankjegy 2.30—2.40, (hivatalos árfolyam 3.05), csekkorona 12.55—60, (12.84 és fél), márká 121.25 (122.82 és fél) pengő 64—65 (hivatalosan nem jegyzik), jugoszláv dinár 6.24 (7), osztrák schilling 56.50 (73.40).

— A külföldi szakalkalmazottak további működésének feltételei. Mint Bucurestiből jelentik, a munkaügyi minisztérium az ország valamennyi nagyobb iparvállalatához körlevelet intézett, amely a külföldi szakalkalmazottak működésének feltételeit körvonalazza. A körlevél szerint — amelyre a Gyáriparosok Országos Szövetsége is felhívja a gyárak figyelmét — a külföldi honosságú szakalkalmazott csak az esetben foglalkoztatható, ha az ő szakmájában nem volna elég belföldi szakalkalmazott, vagy ha a külföldi szakmunkás belföldi szaktársát megfelelő módon segíti a kiképzésben. Akkor továbbra is zavartalanul működhet Romániában, mert ezzel olyan jogot szerez, amelyet a további tartózkodási kérelem elbírálásánál figyelembe vesznek.

— Vízszűrő-homokot szállít a város. Érdekes új üzletágat vezetett be a városi vízüzemek igazgatósága. Mint ismertes, a vízművekhez nagymennyiségű tiszta szűrőhomok szükséges, amely az ivóvizet megfelelőképpen filtrálja. Arad város vízüzemét régebben drága pénzért vásárolták a vízszűrő-homokot, míg Tripa Mihály főmérnöknek az jutott eszébe, hogy a Maros medréből próbáljon szűrőhomokot kitermelni. A kísérlet fényesen sikerült, olyannyira, hogy ma érkezett meg Timisoara városi vízüzemétől egy rendelés, melynek értelmében az aradi vízüzemek által használt szűrőhomokból hat vaggont rendeltek a timisoarai vízüzemek használatára.

— Tárgyalás a három hónappal ezelőtt megkötött román-cseh kereskedelmi szerződés meghosszabbítása végett. Bucurestiből jelentik: A román és cseh kereskedelmi delegáció tárgyalásával kapcsolatban illetékes helyen megállapítják, hogy nem új kereskedelmi szerződés megkötése került napirendre, hanem a három hónappal ezelőtt létrejött egyezmény újbóli jóváhagyása fog megtörténni. A kisanant államai között kötött gazdasági egyezmény szerint, ugyanis három hónaponként össze kell jönni a gazdasági bizottságnak és megállapítani azt, hogy kevesebb volt-e az elmúlt három hónap alatt a bevétel, mint amennyit előirányoztak. Ha kisebb volt az import, akkor a szerződésben előirányozott mennyiség megváltoztatható.

— Az aradi Munkakamara figyelmezteti az érdekelteket, hogy a törvény értelmében a munkaadók az alkalmazott munkába lépésétől számított három napon belül kötelesek az alkalmazottakat a népesedési hivatalban bejelenteni, elbocsátás esetén pedig legkésőbb három nappal az alkalmazott távozása után kötelesek a kijelentést közölni. A bejelentés alkalmával a munkaadók kötelesek az alkalmazottak katonai okmányait, vagy személyazonosságát igazolóanyait felmutatni. A bejelentő-tabella bélyegmentes és a munkásoknak nem kell a bejelentés alkalmával személyesen jelentkezniük. A törvény 500—1000 lej pénzbüntetésben részesíti azokat, akik a fenti rendelkezéseknek nem tesznek eleget. — Az aradi Munkakamara egyben arra kéri az aradi és bihori munkás-, tisztviselői- és iparosszervezeteket, hogy szólítsák fel tagjaikat az egyszázalékos munkanélküli segély fizetésére. Ennek az összegnek felét a munkaadó, felét pedig az alkalmazott fizeti. A munkaügyi minisztérium 139-129. számú 1934. március 29-én kelt rendeletének értelmében a befizetett összeg 80 százalékával a helyi munkanélkülieket segélyező bizottság rendelkezik, míg az összeg 20 százalékát a központi Munkásbiztosító Pénztárhoz juttatják az eddig kifizetett segélyösszegek fedezésére. Ugyancsak ebből a 20 százalékából külön országos alapot létesítenek, amelyből azokat a vidékeket segélyezik, ahol a helyben befolyó összegek nem fedik a szükségleteket. A Munkakamara az alkalmazottak szociális érzékére apellál, amikor felhívja őket, hogy fizetésük fél százalékát áldozzák a munkanélküliek segélyezésére.

Benzinkutak, petróleum-mérő ké- szülékek, olajmérők Kálmán A. Részvénytársaságnál, Arad.

Nagyfontosságú változások lesznek a kontingens-rendszerben

„Javítani kell a helyzeten” — mondta Teodorescu kereskedelmi miniszter. — Nem emelik a behozatali vámokat.

Bucurestiből jelentik: A Gyáriparosok Országos Szövetsége (UGIR) körlevelet intézett tagjaihoz, akiket arról értesít, hogy a kontingensbehozatali-rendszert a kormány még nem változtatta meg, tehát az legalább április 15-ig a mostani formájában életben marad. A körlevél szerint az új rendszerben felszabadulnak a kontingentálás alól azok a nyersanyagok, amelyek mostanig nem kerültek nagyobb mennyiségben Romániába, ezzel szemben a kontingentált készárúk csoportjába több olyan külföldi iparcikket fognak besorozni, amelyeket mostanig szabadon behozhattak az országba. Még ha néhány kontingens importpótlaként át is fog dolgozni a kereskedelmi és pénzügyminisztérium, behozatali vámemelések egyáltalán nem lesznek. Egyébként még nem készültek el véglegesen azok a táblázatok, amelyek a kontingens alól felszabaduló nyersanyagokat és a kontingens alá sorozandó készárúkat tartalmazzák. Teodorescu kereskedelmi miniszter e fontos kérdéssel következőleg nyilatkozott:

— Mindig behatóan foglalkoztam a kontingentálás kérdésével és most is intenzíven foglalkoztat a kérdés. Feltétlenül javítani kell a helyzeten, de ez a probléma olyan nehéz, hogy a megoldást még nem találtuk meg és az újítást csak a kormány gazdasági bizottságának döntése után fogjuk elrendelni. Egyelőre tehát meghagyjuk a régi rendszert azzal, hogy az összes ügyeket a legnagyobb gyorsasággal fogja elintézni az illetékes fórum.

= A bélyeg- és illetéktörvény módosításáról szóló új törvény és az azt kiegészítő végrehajtási utasítás tanulmányozását a pénzügyigazgatóságon már befejezték és most már megállapítható, hogy a múlt évben 6 százalékról 8 százalékra felemelt ingatlan átírási illetéket most 7 százalékra szállították le. A törvény 5. paragrafusának első bekezdése (2. pont) nem számlákról, hanem bírósági beadványokról szól, amelyeknek illetéke 5000 lejen felüli szubsztatumu ügyeknél 0.60 százalék és eddig 0.80 százalék volt, tehát 0.20 százalékkal leszállították.

= Újból meghosszabbították az iparfejlesztési törvény érvényét. Bucuresti-i jelentés szerint, az iparfejlesztési törvény érvénye április elsején lejárt és a kormány most bizonytalan időre meghosszabbította a törvényt. Az év folyamán valószínűleg új törvényt készítenek és annak életbeléptéig a jelenlegi érvényben marad.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, ÁPRILIS 6.

Bucuresti. A görögkeleti nagypéntek alkalmából az állomás csak 18-kor ad időjelzést és beszélőújságot. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 14.30: Hanglemezek. 15.40: Hírek. 16.30: A rádió diákfelőrája. Szabadraghóseink festője (Madarász.) 17: Közvetítés az Egyesült Izzólámpa és Villamos sági Rt. gyárából. 18: Farkas Józsa és cigányzenekara. 19: Sportközlemények. 19.10: A Fejes szalonzenekar műsora Kálmár Pál énekszámával. 19.55: Marik Irén zongorázik. 20.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Traviata.” Dalmű 4 felvonásban. Zenéjét szerzer: Verdi J. 22: Hírek. 22.50: Irodalmi rejtélyverseny. 23.40: Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál. — Bécs. 13: Művészlemez. 13.30: Szórakoztató lemez. 14.10: Lemezek. 14.30: Alpészólamok lemezei. 20.15: Hinterhofer Gréte zongorázik. 21.15: Új operettek és hangosfilmek zenéje. Megerősített rádiózenekar. Claus szoprán, Peller tenor, Medina refrénénekes. 23.25: Híres karnagyok lemezei. — Belgrad. 13.45: Az első belgrádi dalegylet egyházi hangversenye. 22: Teológusok ének-kara, egyházi énekek. — Berlin. 14.15: Régi zeneművek lemezek. 17: Szórakoztató zene. 19.50: Beer orgonaművész játéka. 20.20: Koppe alt tavaszi dalokat énekel. 22.20: Spohr-émlékhangv. 23.30: Szórakoztató és tánclemez. — Kassa. 12.05: Lemezek. 12.55: Lemezek. 12.5: Rádiózenekar. 14.35: Lemezek. 17: Lemezek. 17.30: Szokolí fuvózenekar. 18.50: Lemezek. 19.20: Lemezek. Leipzig. 13: A szimfonikusok déli zenéje. 14.25: Lipcsei hangszernégyes. 15.55: Házi zene. 17: Délutáni zene. 18.30: Vidám katonadalok. 19.20: Stadler: Német népdaljáték. 20.05: Rádiózenekar. 22.15: Szórakoztató zene. 24.—1.30: A drezdai filharmonikusok hangversenye. — Milano. 12.15: Ambrosiano-kvintett. 13.30: Lemezek. 14.—15.15: Vegyes zene. 20: Hírek idegen nyelveken. 20.40: Lemezek. 21.05: Lemezek. 22: Szimfonikus hangverseny Rossi vezényletével. — Pozsony. 13.20: Lemezek. 19.15: Magyar óra. 19.40: A rádiózenekar Dvorzák-hangversenye. 21.05: Az akadémiai dalegylet vegyes és női kara. Moyses Sándor beszél a Tavasz című karművéről, melyet ezután rögtön bemutatnak. — Prága. 12.05: Indulók. 14.45: Lemezek. 18.05: Az Ondrscicsek-négyes és Stepan zongoraművész játéka. 21: Mandolin- és gitárzene. — Varsó. 13.05: Lemezek. 16.40: Könnyű zene Lembergől. 18.15: Mozart: Esz-dúr vadászoktörténet és zongoraverseny.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapesten a következő újságárusoknál kapható:

- A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.
- A „Carlton” szálloda újságárusánál.
- A Keleti pályaudvar főcsarnokában levő nagy újságboltban.



Ha óvszer —
akkor legyen
„OLLA”
a világmárka.

19.20: Könnyű lemezek. 21.15: A filharmonikusok hangversenye. 23.40: Tánclemez. Utána: Cigányzene.

SZOMBAT, ÁPRILIS 7.

Bucuresti. A görögkeleti nagyszombat alkalmából az állomás csak 19-kor ad időjelzést és beszélőújságot. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Zöldessy Mária zongorázik. Somogyi Olga énekel, zongorakísérettel. 13.30: Hírek. 14.30: Bertha István szalonzenekara. 17: Meseóra (Harsányi Gizi előadása). 18: A Szociális Missziótársulat előadása. 18.30: A Grafikai Munkások Senefelder Dalárdája és a Munkásdalosszövetség kombinált vegyes kara. 19.30: Mit üzen a rádió. 20: „Szicíliai tavasz.” Kilián Zoltán hanglemezrevüje. 20.30: Lugossy István tárogatózik, zongorakísérettel. 21.10: A második műsor és a rádiókészülékek. Erdős Gyula előadása. 21.30: Hírek. 21.45: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. „Wein, Weib und Gesang” (Bor, dal és asszony). Egyveleg. Majd: Cigányzene. 0.15: Jazz zenekar. Bécs. 12.30: Operalemezek. 13: Paraszttzene lemezek. 13.30: Filmzene lemezek. 14.30: Művészlemez. 16.40: Kemény László rockkódalokat énekel. 17.40: Mandolinzene. 18.50: Állástalanok zenekara. 20.35: A Bruckner alap hangversenye. 21.50: Bor, dal, asszony. Riedinger Lotár rádióegyvelege. 23.40: Tánclemez. — Belgrad. 13.45: A Száva templom énekkara egyházi énekeket ad elő. 22: A Vaznesenska templom énekkara egyházi énekeket ad elő. — Frankfurt. 1.—3: Verdi: Trubadur, opera négy felvonásban lemezek. — Langenberg. 17: Hatvanéves a Denevér, csevegés lemezekkel. 18: Tánczene. 21.15: Künnecke: Szerencsés utazás, operett. 23.20: Vidám közjáték. — Leipzig. 14.25: Vidám lemezek. 17: Rádiózenekar. 19.15: Katonazene. 24.—1.30: Könnyű és tánczene. — Milano. 12.15: Vegyes lemezek. 13.30: Lemezek. Beszélőújság. 14.—15.15: Trió, közben. 14.30: Lemezek. 18.10: Tánczene. 20.40: Lemezek. 21.05: Lemezek. 21.45: Offenbach: Az ezred-dobos lánya, háromfelv. operett. — Palermo. 21.45: Planquette: A cornevillei harangok, háromfelvonásos operett. — Pozsony. 12: Lemezek. 13.10: Lemezek. 13.35: Déli zene. 19.15: Magyar műsor. 20.20: Pincselák V. zongorázik. 14.45: A rádiózenekar tánczenéje. — Róma. 13.30: Lemezek. 14.—15.15: Szórakoztató zene. 18.10: Könnyű zene. 21.05: Lemezek. — Varsó. 13.05: Szalonzene. 19.20: Wolski József tenor énekel. 19.40: Beethoven: III. hegedű- és zongoraszonáta. 21.02: A tavaszról szóló zeneművek és dalok. 22.20: Sztompka T. Chopin-műveket zongorázik. 0.05: Kávéházi lemezek.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
fidel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

LEFKI ROKON levelét megkaptam, kérem címét tudatni, hogy megköszönjem. 1895

LAKÁS.

Kiadó április 15-étől 8 szoba, előszoba és mellékhelyiségekből álló emeleti uccai lakás. Strada Iosif Vulcan 5. sz. alatt. 1391

HAROMSZOBÁS I. emeleti modern lakás kiadó. Str. Cloșca 12. 1398

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KOMPLETT Pallas lexikon, kókusz futószőnyeg, perzsaszőnyegek, szobaberendezések, faragott garnitúra, antik butorok, disztárgyak, vitlanlámpák, sakk, zongorák, hegedűk, fali vitrinek, tükrök, festmények, ezüst tárgyak, ékszerek, függönyök, storeok, antik zenélő órák, arany karórák stb. eladók. SALGONE bizományi üzlet Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

Tavaszi butor vásár!

Hálószobák 3500 lejtől, ebédők 2500 lejtől, úr-szoba komplett, fekete zongora 9500 lej, matracok, ottomán 650 lej, konyhabutor 750 lej, Singer varrógépek 1500 lejtől, ebédő szőnyeg 4600 lej, csillárok, tükrök, garnitúrák, 6 személyes ezüst evőeszköz, íróasztalok 650 lejtől disztárgyak, festmények stb. Aranyat legmagasabb napi áron veszünk. Zalogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dácia kávéház mellett.

Sürgösen hozza el a szalonmal eladó antik és modern, ezüst, arany, bronz, porcellán díszmű tárgyait SALGONE bizományi üzletébe Str. Horia 1., Neuman-palota, hol legrövidebb idő alatt értékesítve lesznek. Sürgösen keresek szőnyeget, 12-es és 6-os ezüstöt, modern háló és ebédőket, festményeket, vitrineket stb. 1000

TISZTA MOSOTT KÖNGYÖT gopex tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Távirat cím: „HUNGARIOTEL”.